

Naročnina mesečno 25 Din, za inozemstvo 40 Din — nedeljska izdaja celoletno 96 Din, za inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

SLOVENECEC

Telefoni uredništva: dnevna služba 2958 — nočna 2996, 2994 in 2050

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

Ček. račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.549 za inzerate; Sarajevo št. 7563; Zagreb št. 39.011; Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitarjeva 6, telefon 2992

„Jutro“ „lojalno“ preključuje svoje trditve

V svoji večeršnji številki je »Jutro« priobčilo na uvodnem mestu ta-le preključ:

Velik govor ministra Mohorčiča na Jesenicah

Pod tem naslovom smo priobčili v ponedeljski številki »Jutro« z dne 18. julija 1932 med drugim iz govora g. dr. S. Rapeta tudi sledeči odstavek:

»Tako pravijo tam preko. A »Slovenec« ima drznost objavljati Mussolinijeve proglašene Slovencem iz l. 1920 na način, kakor da gre za ponudbo od večeraj, da bi na ta način še bolj varal naše ljudstvo. Tako delo lahko vrše samo ljudje brez vesti in časti, ljudje, ki pljujejo na svoje delo pred l. 1918 in danes kriče: Zivijo Mussolini!« (Fuj! Skandal!)«

Lojalno izjavljamo, da smo s tem »Slovenec« napravili krivico. Ni namreč res, da bi bil »Slovenec« objavil sploh kakšne Mussolinijeve proglašene Slovencem iz l. 1920; zato so seveda neutemeljena tudi vsa nadaljnja v poročilu reproducirana izvajanja, neslovljena na »Slovenec«. Smatramo za samo po sebi umevno, da ni nikakršnega poverja za sumničenje, da bi imeli »Slovenec« in odlični činitelji okoli »Slovenec« kakršnekoli zveze z Mussolinijem oziroma Italijo.

Uredništvo ponedeljskega »Jutra«.

★

Ker je zadeva stara že pol leta in se je naša bralci gotovo ne spominjajo več, ne bo odveč, ako dodamo temu »Jutrovemu« preključu nekoliko pojasnila.

Dne 23. maja 1932 je »Ponedeljski Slovenec«, ki se še posebej bavi z manjšinskimi vprašanjem, priobčil proglašeno poveljnika italijanske zasedbene armade generala Petiti di Roreto na slovensko ljudstvo. V Trstu je bil lepak nalepljen 18. decembra 1918, na deželi pa so ga raznašali kar po hišah. V njem so bile začrtane glavne smernice italijanske politike v Julijski Krajini, in sicer v smislu svobodoljubnih idej velikih italijanskih mislecev, kakor je bil Mazzini. Proglas je danes v vsakem pogledu res zgodovinski dokument, ko pa je bil objavljen, niso naši ljudje mislili na zgodovino; zato ga je le malokdo shranil. Šešoma je postal prava in dragocena redkost. Nekemu marljivemu zgodovinarju Jugoslovancu pod Italijo se je posrežilo iztakniti ga še julija lanskega leta. Ta ga je izročil uredniku »Ponedeljskega Slovenca«, ki je smatral za svojo dolžnost, da ga priobči, ker je sicer obstojala nevarnost, da se zgubi. Tako je proglas zagledal po tolikem času zopet beli dan, in to s komentarjem, v katerem je bila v kratkih potezah podana italijanska politika v Julijski Krajini.

G. dr. Rape, ki se je že na shodu v Starem trgu pri Ložu s podobnimi argumenti zaletel v moze okoli »Slovenca«, je v svojem govorniškem poletu na Jesenicah zamenjal generala Petiti di Roreto z Mussolinijem, pozabil je tudi, da je duce prišel na vlado šele 28. oktobra 1922, da torej ni mogel izdati proglašev na Slovence pod Italijo leta 1920, še manj pa leta 1918. Premišljeno je seveda ali on ali »Jutro«, ki je njegov govor priobčilo, pozabil na komentar »Ponedeljskega Slovenca«, v katerem je bilo krepko podčrtano, da gre v proglasu za neizpolnjene obljube, ki spadajo v zgodovino, in ki niso torej »ponudbe od večeraj«, s katerimi naj bi »Slovenec« varal naše ljudstvo.

V polemiki z »Jutrom« pod naslovom »Nečuvna klevetec«, so uredniki »Slovenca« dne 19. julija lanskega leta napovedali tožbo svojim obrekovalcem s temi-le besedami:

Uredništvo »Slovenca«, pribijajoč ta način politične polemike dr. Rapetu, bo tako »Jutro« kakor poslanec Rapetu dalo priložnost, da to kleveto dokáže pred pristojnim forumom in da ob tej priliki dokaže tudi ostale slične klevete, ki jih na svojih shodih iznaša proti drugim možem našega javnega življenja, in upamo, da se poslanec dr. Rapé ne bo odtegnil tej priliki ter sam narodno skupščino pozval, da naj ga v svrhu dokaza njegovih nezastidljivih trditve izroči.

Uredniki »Slovenca«.

Tožba je bila vložena istočasno proti »Jutru« in proti poslancu Rapetu. »Jutro« se je očividno tožbe ustrašilo, ker pač za svoje obrekovanje ni imelo dokazov, in je pristalo na poravnavo pod pogojem, da javno prizna, »da je »Slovenec« in odličnim činiteljem okoli njega« napravilo krivico. Proti poslancu Rapetu pa je postopanje še v teku, ker ga krije poslanska imunetota, dokler ga skupščina ne izroči sodišču.

K tej »lojalni« izjavi »Jutra« bi mi dodali prav prijateljski nasvet, naj »Jutro« svojo lojalnost izpravi tudi v dejanjih in naj opusti vsako gonjo, ki bi imela namen, spravljati »Slovenca« in moze okoli njega, v zveze, o katerih je beseda v tej izjavi. Sicer se mu utegne zgoditi, da bo kdaj zopet prisiljen podajati slične »lojalne« izjave; takšna gonja bi tudi dokazala, da ta izjava ni bila lojalna.

Bolgarska vlada je kompletna

Sofija, 18. jan. AA. Izšel je ukaz o imenovanju ministrov liberalne stranke v vladi Mušanovu. Za prosvetnega ministra je imenovan Bojadžijev, za pravosodnega pa Kasakov. S tema imenovanjema sta izpolnjeni dozdaj še prazen mesti v vladi Mušanovu.

Iranjska vremenska napoved. Snežilo bo posebej v južnih Alpah in na vzhodnem robu Alp. V dveh treh dneh bo najbrže nastopil mraz.

Zagrebska vremenska napoved. Vreme se bo najbrže zelo spremenilo. Najprej se bo zjasnilo, nato pa bo ponovno pričel padati sneg in morda tudi dež.

Alarmanтни glasovi o nemških namerah:

Nemčija pripravlja vojno s Poljsko

Berlinska politika razkrinkana

Pariz, 18. januarja.

Vznemirjenje poljskih političnih krogov, da ne bi Nemčija načela vprašanja revizije svoje vzhodne meje, se nikakor ni pogojevalo, ampak še narašča. Nekoliko optimistična je samo oficijozna »Gazeta Polska«, ki se tolaži s tem, da še ni jasno, kaj prav za prav nemška vlada glede tega vprašanja hoče.

Ne ve se, piše list, ali hoče državni kancler Schleicher sedaj Nemčijo oborožiti, med tem ko bi ostale velesile ohranile svoj dosedanji nivo oborožitve, ali pa, če bodo ostale velesile svojo armado reducirale, tako da bo Nemčija vsaj na enaki nogi z njimi — to se pravi, ne

Poljski zunanji minister Beck

ve se, ali hoče Nemčija svojo armado pomnožiti absolutno ali relativno. Govori se, tako pravi »Gazeta Polska«, da je Schleicher pripravljen, da pogreje načrt, ki ga je pred pol leta predložil v Lausanni bivši kancler Papen, namreč

sporazum med nemškim in francoskim generalnim štabom

List meni, da so agresivni članki nemškega časopisa, ki zahtevajo revizijo vzhodne meje, najbrž samo taktična uvertura k pogajanjem, ki bi jih rada nemška vlada načela s francosko v vprašanju svoje zopetne oborožitve. Ostalo časopisje pa nikakor ne deli optimizma oficijoznega glasila zunanjega ministra Becka. Bivši ministrski predsednik in večkratni minister,

general Sikorski je velik pesimist

V svojem uvodniku v »Kurjeru Warszawskemu« pravi general, da točno ve, kaj nemška zunanja politika zasleduje. Nemčija hoče ali razbiti ženevska pogajanja o razorožitvi ali pa načeti vprašanje revizije nemške vzhodne meje. V Berlinu se je pruski generalni štab v osebi Schleicherja že polastil državne vlade in se očitno pripravlja na

vojsko Poljsko

General poziva poljsko vlado, naj opusti svojo stožno mirnost in začne boj zoper nemško revizijsko politiko. Končno poziva Francijo, naj se spomni, da bi »poljska Sadowa brez dvoma imela za posledico drugi francoski Sedan!«

Tudi »Kurjer Poranny« izjavlja, da Poljska predvsem potrebuje močnega vojnega brodogojca v Vzhodnem morju, ker Nemčija sicer ne bo respektirala mirovnih pogodb. List pozivlja vlado, naj zgradi vojno brodogojce najmanj v izmeri 100.000 ton.

Nemška vlada svojih namenov niti ne prikriva

Ker poljska in seveda tudi francoska javnost od Nemčije kategorično zahteva, naj pojasni svoje stališče v tem vprašanju ter izjavi, ali se strinja s protipoljsko kampanjo nemškega časopisa, se je nemški zunanji minister čutil drugič primoranega, da se k temu vprašanju oglasi. Kakor že svojčas, je tudi topot izjavil, da, kakor stvari danes stojijo, vlada ne misli na to, da bi sama podvzela iniciativo za revizijo vzhodnih mej Nemčije. Dodal pa je: Če bi velesile Nemčijo v Ženevi pozvale, naj podpiše pakt, s katerim bi garantirala nedotakljivost meje s Poljsko, bi bila Nemčija primorana izjaviti, da te meje ne prizna in želi, da bi se ta meja revidirala.

Razburjenje v Franciji in na Poljskem

Izjava nemškega zunanjega ministra je topot ostrejša, nego je bila prva, in zato ni čuda, da je zelo razburila tako poljsko kakor francosko javnost. V Parizu kakor v Varšavi upravičeno poudarjajo, da je Nemčija že po versajlski pogodbi obvezana, respektirati vzhodno mejo in da so razlogi, s katerimi Nemčija to obveznost osporuje, gola sofistika. Čedalje bolj agresivno obnašanje nemških oficijelnih faktorjev navdaja Francijo z veliko skrbjo, ker tako zadrževanje očitno resno ogroža razorožitveno

konferenco in vse mednarodne mirovne institucije sploh, ki so itak skrajno oslabiljene in kompromitirane po agresivnosti Japonske na Daljnem vzhodu in po skrivni podpori, ki jo Japonska dobiva od gotovih velesil, med katerimi je na prvem mestu treba imenovati Anglijo.

Vzporednost nemške in italijanske politike

Pariz, 18. jan. AA. »Action Française« piše, da bo Nemčija v kratkem vnovič nastopila z zahtevu po reviziji mirovnih pogodb. Kakor doznava omenjeni list, bo Nemčija skušala vtrčati s to zahtevu doseči od madjarske, da bo molčala zastran Erdeljske in slovaških krajev in da bo usmerila vse svoje zahteve samo proti Jugoslaviji. Nemčija bi pa pustila ob strani Alzacijo in svoje zahteve nasproti Češkoslovaški ter koncentrirala vse svoje zahteve na Poljsko.

»Action Française« pravi, da si bo Nemčija izbrala to taktiko zato, ker bi hotela izbiti italijansko-jugoslovansko nasprotje. De Jouvenel, pravi list, bo imel za svojo mislijo v Rimu baš toliko časa, da bo lahko ugotovil prve napore, storjene v smeri razkrojitve Evrope, to je v smeri, da se Evropa — največ na željo Italije — spet vrne tja, kjer je bila leta 1914.

Anglija se je razkrila kot zaveznica Japonske

Zmaga moči nad pravico

Kitaju so ostale zveste samo male države

Zeneva, 18. jan. Z. O priliki tajne seje, ki jo je imel odbor devetnajstih, čujemo, da namerava ta odbor predložiti skupščini Zveze narodov resolucijo, ki bo izdelana na bazi kompromisne formule, ki jo je Japonska v principu že sprejela. Ta formula, glede katere se je sporazumel zastopnik Anglije za hrbtno Kitaja, je taka, da bi ostala odprta možnost priznanja »neodvisne mandžurske države, kakor jo želi Japonska. Skupščina Zveze narodov pa se je bila v svoji resoluciji od 20. septembra 1932 izjavila proti priznanju take neodvisne mandžurske države. Ker je ta resolucija naložila pri japonski vladi na odpor, je generalni tajnik Zveze narodov v oktobru in novembru poslal japonski vladi neke kompromisne formule, da se resolucija od 20. septembra spremeni in od japonske vlade sprejme.

Prijatelji Kitajske (čisto upravičeno) zatrjujejo, da sir Eric Drummond v tej zadevi ni postopal nepristransko, temveč je bil tolmač protikitajske politike, ki jo vodi Velika Britanija. Trdijo, da bo ožji odbor devetnajstice stajal skupščini Zveze narodov predlog, da se najde kompromisna rešitev kitajsko-japonskega spora in da se v resoluciji, ki bo redigirana po načrtu britanskega zunanjega ministra sira Johna Simona in poslana Kitajski in Japonski, kategorično pozove oboje stranki v ultimativni obliki, da se direktno sporazumeta. Pri tem bi Zveza narodov tiho prešla preko mandžurskega vprašanja, tako da novi režim v Mandžuriji ne bi bil ogrožen.

Zdi se, da bo namera Anglije, da se konflikt na Daljnem Vzhodu poravnava na tak način, zadela ob najmočnejši odpor vseh »srednjih in manjših držav. Večina članov komisije devetnajstice stoji na stališču, da se more sicer Zveza narodov naslanjati na Lyttonovo poročilo, da pa mora sama od sebe pristaviti tudi svojo politično sodbo o postopanju članice Japonske, morda na ta način, da članice Zveze narodov nikdar ne morejo priznati zavezojevanj, izvršenih proti duhu in besedilu pakta Zveze narodov. To bi odgovarjalo približno tudi volji Washingtona, ki bi rad sklep sestavil še ne-

koliko ostreje z ozirom na Briand-Kellogovo pogodbo.

Vojska bo šla naprej

London, 18. jan. Z. Potrjujejo se vesti, da se na Kitajskem vrši mobilizacija. Kitajski vojaški krogi računajo, da bo v najkrajšem času mobiliziranih ponovno 300.000 do 400.000 vojakov, ki bodo po kratkih vojaških vajah poslani v vojsko čono ob železniški progi od Pekinga do Tjencina.

Tokio, 18. jan. Sprito ofenzivnih (!) priprav Kitaja je japonsko vojno ministrstvo odposlalo na šanghajskvansko fronto ob Velikem zidu dve brigadi kot ojačenje.

Senzacionalen politični načrt:

Avstrija naj postane nevtralna država pod zaščito ZN

London, 18. jan. Ig. »Daily Telegraph«, ki ima v Franciji posebno dobre informacijske vire, piše o tajnem francoskem načrtu za popolnoma novo rešitev avstrijskega vprašanja, po katerem naj bi Avstrija po vzoru Švice postala večno nevtralna država, katere nevtralnost bi priznale vse države in zajamčila Zveza narodov. Na ta način bi se preprečila priključitev Avstrije k Nemčiji, kakor tudi gospodarska in carinska unija med Nemčijo in Italijo; obenem pa bi bila Madjarska izolirana ter navezana k boljšim zvezam z malo antanto, obenem pa tudi odtrgana od Italije. »Neues Wiener Tagblatt« doznava iz merodajnega pariškega vira, da je ta vest iz te izvirna.

Pariz, 18. jan. Ig. »Intransigeant« beleži vest, da namerava avstrijska vlada za Avstrijo proglasiti večno nevtralnost. Z raznimi vladami se že vrše tajna pogajanja za dovoljenje novega mednarodnega statusa za Avstrijo v smislu švicarske nevtralnosti. Čuje se, da državni kancler dr. Dollfuss sam

ne ugovarja temu načrtu, dasi bi ta načrt uničil idejo Anschlusa.

Rim, 18. jan. Tukajšnji merodajni krogi izjavljajo, da bi načrt »večne nevtralizacije« Avstrije, kakor si ga zamišljajo izvesne velesile, nalletel na najodločnejši odpor ne samo Nemčije, ampak tudi Italije.

Vsa gornja Italija zasnežena

Rim, 18. jan. Ig. Iz vse severne Italije do florentinskih gora poročajo o velikem snegu v zadnjih 24 urah. Na milanskih ulicah je sneg dosegel že višino 17 cm, tako da je mestna uprava najela 16.000 brezposelnih za čiščenje ulic. V provinci Varese sneži neprestano že 49 ur. Sneg je visok pol metra. Tudi v Bergamu in okolici ter na Apenninu sneži neprestano. V Genovi je radi snega promet zelo oviran. Nasprotno pa je južno od Florenee južno vreme. Neprestano dežuje in tudi vse reke so močno narasle.

Nemški zunanji minister Neurath

Bileamov osel

o katerem govori sveto pismo starega zakona, se je proslavil, kakor znano, po tem, da je moral blagoslovljati, kar je preje preklinjal, in preklinjati, kar je preje blagoslovljal. V isti zgodovinski vlogi vidimo danes glasilo liste slovenske latinopredne purgarije, ki že več desetletij z znano samozvestjo (sigurno znamenje neodkritosti!) zahteva v naši cerkvi slovenski bogoslužni jezik. Zdej ko smo Slovenci to bogoslužje po zaslugi škofov in širokogrudnosti rimske stolice dobili in sicer v živem narodnem jeziku, pa je spoštovano »Jutro« kar oseplo in si ne ve v seoji zadregi pomagati drugače, kakor da skuša dalekosežnost te naše narodne pridobitve kolikor mogoče zmanjšati. Kar je proročevemu oslu bilo še pred nekaj dnevi (glej dopis nekake naprednega rodoljuba z dežele »Jutro« od 15. januarja) najbolj sveta zahteva slovenskega naroda — slovenski bogoslužni jezik namreč — to mu v ugodniku dne 18. januarja »ni dogodek take vrste, ki bi moral biti trajno zabeležen v naši narodni zgodovini...«

Te protislovesnosti si ni težko razlagati, če slovesek pozna politično moralo slovenskega jakobinista, ki je vsak hip pripravljeno zatajiti, kar je še večerj oznanjalo kot najsvetejšo dogmo, ako tako kaže (beri na primer članek »Ogroženo slovenstvo« v »Jutru« 17. tega meseca). Slovenski bogoslužni jezik danes našim svobodnimislcem ne pomeni nič, zato ker je sedaj, ko ga imamo, izgubil povod, da udrhajo po rimskem papežu in po katoliški cerkvi. Za slovenski bogoslužni jezik sam na sebi pa jim je prav tako malo mar, kakor jim je malo mar za slovenski bogoslužni jezik ali pa recimo za pravoslavno vero, ki jim izolatko služi le za uganjanje njihove nemoralne demagogije.

Omaloževanje privilegija rabe lastnega jezika v obrednem življenju cerkve utemeljuje »Jutro« s tem, češ da se »pri večini katoliških narodov obredi še danes izvirajo v narodnem jeziku, da torej Slovenci nimajo povoda triumfirati, če se bodo odslej v naših cerkvah opravljala sveta opravila v slovenskem jeziku. Iz tega se vidi, kako malo pozna glasilo našega prostozidarstva stvari, o katerih s toliko neženiranostjo piše: v resnici namreč nima noben katoliški narod na seču cerkvenega

obrednika v narodnem jeziku, kvečjemu se rabi narodni jezik iz navede za nekatera bogoslužna dejanja — le slovenskim narodom je sveta stolica priznala kot legalno predpavico izvrševanja vseh bogoslužnih dejanj, izjemni sveto mašo, v narodnem jeziku! Kakor vidimo, je katoliška cerkev tudi v tem pogledu tako napredna, da se ni ustrašila priznanja žive narodove govorice pri sveto-tajstvih, dočim se na primer pravoslavje še danes ne more za nobeno ceno odločiti za to, da bi zamenjalo cerkveno staroslovanščino, ki je tem ne razumljivejša, čim bolj je prepletena z grško terminologijo, z živim jezikom naroda, v katerem se ne izvrši niti najmanjše liturgično dejanje, pa naj si bo sveta maša ali pa najenoslavnejši blagoslov in molitev v cerkvi — še očenaj ne! In dočim se bodo slovenskim katoličinam odslej podeljevala vsa svetotajstva v slovenski, bodo oni naši naprednjaki, ki napovedujejo, da bodo »en masses« prestopili v pravoslavje, dobili za kazen za svoje grehe »epifimije« v grškem jeziku. Chacun a son god!...

»Jutro« pa ne bi bilo to, kar je po vsej svoji tradiciji in neizkorenjeni mentaliteti, če bi ne bilo te prilike izrabiti za to, da zopet »le proklete klerikale« osumiči pomanjkanja pravega jugoslovanskega patriotizma. Ker je namreč »Slovenec« poudaril važnost Vatikanovega odloka, s katerim se priznava živi slovenski jezik za pravi, častiljivi latinščini enakopraven cerkveni katoliški bogoslužni jezik — izreden privilegij, kakor smo že rekli — sklepa »Jutro« iz tega, da smo hoteli okreniti »nekaj« ali »nekoga«, ki itd. itd. ... saj se razume, kaj je hotel ta kavalirski list s tem reči. Ni treba zavračati ljudi, ki za konstatcijo, da ima slovenski jezik odslej svoje mesto med malotičnimi liturgičnimi jeziki katoliške cerkve kot enakovreden član in da je zdej zasidran tudi v mogočnem organizmu svetovne katoliške cerkve (kar ogromno veliko pomeni), vidijo veleizdajalsko misel. Mož, ki je vsanu tak članek napisati, je pač bolan na — nacional-idiotizmu, kakor je to bolezen s edino pravim izrazom nedavno označil slavni angleški učenjak Bertrand Russel.

X.

Bula „Quod nuper“ za jubilej našega odrešenja

„Bog daj, da bi sveto leto prineslo miru v duše, vrnilo sveti cerkvi vesoljno svobodo in utrdilo vse narode v slogi in pravi blaginji.“

»Osservatore Romano« prinaša v 13. številki od 16. do 17. januarja 1933 papežovo bulo, »Quod nuper«, ki proglašja sveto leto v spomin XIX. stoletnega jubileja, kar je bilo dovršeno odrešenje človeškega rodu. Spočetka sveti oče omenja, da s pričujočo bulo dovršuje, kar je v zboru kardinalov obljubil na božični praznik. Papež poudarja, da je 19. stoletni jubilej odrešenja človeškega rodu gotovo dovolj pomembna in važna prilika za proglasitev svetega leta. Spomin na odrešenje naj vernike nagne, da saj za nekaj časa pozabijo velike zemeljske težave in aktriji, ki jih tarče letos bolj kot kdarkoli v zgodovini in da dvignejo svojega duha k večnostnim vrednotam in resnicam. Naj bi mnogo razmišljali o vekomitih vrednotah človeške duše, za katere je Odrešenik preli svojo kri in se v zvezi s tem ogreli ob veliki božji ljubezni, ki je sama sebe žrtvovala za človeško odrešenje. Sveto leto naj služi v prvi vrsti poglobljenju božje ljubezni v naših dušah.

V ta namen naj bi verniki mnogo razmišljali o velikih dogodkih, ki se jih spominjamo s tem stoletnim jubilejem in ki so vtisnili pečat civilizacije človeškemu rodu. Je to predvsem spomin na postavitev Najsvetejšega Zakramenta, potem trpljenja, križanja in smrti našega Gospoda. Obhajamo spomin Device Marije, ki je stala pod križem svojega Sina in je mati vseh ljudi. Dalje obhajamo spomin vstajenja Kristusovega, ki je poročstvo našega vstajenja. Spominjamo se Petrovega primata in njegovih naslednikov v cerkvi, končno še Vnebohoda Zveličarjevega in prihoda Sv. Duha, ki je potrdil in razsvetlil apostole. Iz teh velikih skrivnosti poteka pravo duhovno nadnaravno življenje v našo dušo in je vsa verna človeška družba dolžna, da se jih s hvaležnostjo spominja.

Kako naj torej praznujejo verniki sveto leto? Predvsem z molitvijo in pokoro za storjene grehe. Verniki pa naj ne molijo le zase in za svoje zveličanje, ampak naj prosijo Boga umiljenja za vsa človeški rod, ki živi danes v tolikšnih zablodah, raztrgan po nepojmljivem sovraštvu in blaznem tekmovalstvu in je težko preizkušan v mnogem trpljenju. Bog daj, da bi sveto leto prineslo mir v duše, vrnilo sveti cerkvi vesoljno svobodo in utrdilo vse narode v slogi in pravi blaginji.

Sveto leto se prične na tiho nedeljo 2. aprila 1933 in se konča ob letu prav tako 2. aprila 1934. Poleg pogostejšega prejetanja svetih zakramentov kakor običajno, želi sveti oče, da bi bil zlasti letošnji Veliki petek posvečen premišljevanju trpljenja našega Gospoda in iskreni pobožnosti do učlovene božje ljubezni.

Svetoletnega popolnega odpustka bodo deležni romarji, ki posetijo Rim in obiščejo trkrat štiri bazilike: sv. Janeza v Lateranu, sv. Petra na Vatikanu, sv. Pavla izven obzidja in baziliko Marije Snežnice ter tam molijo po namenu svetega očeta in za odpustanje svojih grehov v to predpisano molitve, t. j. trkrat po 6 očenafev, češčenih Marij in čast bodi Očetu pred Najsvetejšim zakramentom; trkrat vero pred križem z enkratno molitvijo: Molimo te Kristus in te hvalimo; pred soboto Matere božje premišljeva je njene bolečine 7 češčenih Marij s kako molitvijo v čast njenemu trpljenju in končno še enkrat vero na grobu sv. Petra. Pri obiskovanju bazilik lahko verniki zapored trkrat obiščejo eno in isto cerkev isti dan ali takoj, da so jim s tem olajšana pota po Rimu. Popolni odpustek je mogoče nakloniti tudi rajnim.

V svetem letu priporoča papež tudi obisk svetih krajev v Palestini.

Hoover prorokuje Ameriki nad 1 milijardo dol. deficita

Newyork, 18. jan. tg. Hoover je poslal kongresu spomenico, v kateri sili na to, da bi se državni proračun čimprej izravnal. Hoover pravi, da bo proračunsko leto, ki se konča 30. junija, beležilo od 500—700 milijonov dolarjev deficita. Ta deficit pa se bo v prihodnjem proračunskem letu zvišal na 920—1120 milijonov dolarjev, če bodo izdatki ostali na današnji višini. Zato so potrebne varčevalne odredbe. Dohodnina je dosegla že svojo skrajno mejo. Hoover priporoča zato, da se uvede prometni davek in da se konvertirajo visoko obrestovana Liberty posojila. Senatu pa je bil predložen načrt zakona, po katerem naj bi finančno ministrstvo na kovinski borzi kupilo vse ponudbo srebra in izdalo srebrne certifikate z istimi privilegiji, kakor jih imajo zlati certifikati, kot varnostna klavzula proti srebrni inflaciji. Na ta način naj bi se v kongresu združili nasprotni interesi inflacionističnega in bimetalističnega bloka.

Tudi Kolumbija se igra vojsko

Rio de Janeiro, 18. jan. tg. Po vesteh iz Manasa je odplulo kolumbijsko brodogradniško podjetje po reki Amaconki. Poveljnik brodogradje je izdal proglas, v katerem izraža upanje, da bodo simpatije vsega sveta na strani Kolumbije, ki se bori za pravico. Glavno brazilsko brodogradje v Pernambuco je dobilo povelje, da odpušče na kolumbijsko-paragvajsko mejo ter da prepreči borbo na brazilskem ozemlju.

Dokumenti v zadevi krlja bolgarske princeze

Rim, 18. januarja. tg. »Osservatore Romano« objavlja danes besedilo pisemnih obvez, ki sta jih podpisala bolgarski kralj Boris in kraljica Giovanna pri poroki v Assisiju. Prva listina je lastno-ročno pismo princesinje Giovanne z dne 12. oktobra 1930, naslovljeno na papeža. Princesinja se s tem obvezuje, da bo ostala pri svoji katoliški veri in vse svoje otroke dala krstiti in vzgajati v katoliški veri. To pismo ima razen tega izrecno potrdilo kralja Borisa, ki je s tem prevzel iste obveznosti. V pismu se tudi potrjuje, da se zakonska obljuba v nobenem slučaju ne bo ponovila pred nekatoliškim svečnikom. Druga listina je odgovor papežev, ki je po svojem kardinalu državnem tajniku 19. oktobra 1930, izrecno sklicuje se na kraljevo besedo kralja Borisa, dovolil blagoslovitev mešanega zakona po katoliškem obredu.

Ubogi romunski uradniki

Bukarešt, 18. januarja. I. Snoči je vlada sklenila, da zmanjša uradniške plače. To je storila na priporočila finančnega odbora Zveze narodov, da tako sanira romunske državne finance. Častniki in sodniki pri redukciji plač ne bodo prizadeti.

Drobne vesti

Washington, 18. januarja. Z. Bivši ameriški poslanik na Poljskem John Wills je obtožen pred newyorškim sodiščem radi poverbe enega milijona dolarjev. Wills je bil dve leti ameriški poslanik v Varšavi in je šele pred kratkim zapustil svoje mesto.

Pariz, 18. januarja. AA. Po statistiki francoske carinske uprave je znašal leta 1932 francoski uvoz 29.825.844.000 frankov za 47.545.619 ton ter je nasproti letu 1931 padel za 12.379.986.000 frankov. Izvoz je znašal 19.693.236.000 frankov za 23.499.494 ton in se je zmanjšal za 10.742.558.000 frankov.

Pariz, 18. jan. AA. Francosko potniško letalo »Mavric« je preletelo Južni Atlantik s šestimi potniki s povprečno hitrostjo 233 km na uro. V Rio de Janeiro so francoske letalce sprejeli z velikimi častmi.

Atene, 18. jan. AA. Snoči se je vršila prva predstava baleta belgrajske opere. Izvajal je »Skrivnost piramid«. Predstava je doživela velikanski uspeh. Gledališče je bilo nabito polno in so prva baslerina gospa Kiršanova in član ansamblja dobili v priznanje krasne šopke cvetja. Uprava atenskega konservatorija je povabila ravnatelja Hristića, naj bi v nedeljo dirigiral simfončni koncert.

Praga, 18. januarja. I. Vodstvo šoferske stavke je snoči ob 6 sporočilo stavkujočim, da je stavka končana. Vlada ni popustila niti za las.

Filipinci vendarle postaneje neodvisni Senat proti Hooverju

Washington, 18. januarja. Z. Senat je snoči v drugem branju s 66 proti 26 glasovom, torej s potrebnim dvetretjinsko večino, odbil Hooverjev veto proti zakonskemu osnutku o neodvisnosti Filipinov. Ker je senatska zbornica sprejela ta zakonski osnutek z dvetretjinsko večino, postane predsednikovo veto avtomatično brezpredmeten, zakon pa stopi v veljavo. Ta zakon predvideva po 10 letih prehodne dobe popolno neodvisnost Filipinov. Hoover se je postavil na stališče, da neodvisnost Filipinov predstavlja za Ameriko stalno vojno nevarnost. Ko so svedeli za sklep senata, je državni tajnik za gospodarstvo izjavil, da je sklep senata navaden zločin.

Manila, 18. jan. AA. Govori se, da filipinski parlament ne bo pristal na proglašenje neodvisnosti po ameriškem kongresu, češ, da nima ta proglašenje neodvisnosti takojšnje veljave, in da vsebuje nekatere obveze.

Slovensko smučarstvo

Krakov, 18. januarja. Z. Semkaj je prisel na konferenco poljske smučarske zveze dr. Ivo Pire za jugoslovansko smučarsko zvezo v svrhu pogajanj za sodelovanje poljskih smučarjev na tekmah v Bohinju. Kljub visokim stroškom potovanja se Poljaki principiolo pristali na udeležbo pri tekmah v Bohinju in bodo njihovi smučarji odpotovali iz Poljske 22. januarja. Pri tej priliki je dr. Pire v imenu jugoslovanskih in bolgarskih smučarjev kakor tudi v imenu češkoslovaških smučarjev pristal na prirejanje skupnih slovenskih smučarskih tekem s tem, da se prva tekma vrši na Poljskem. Podrobnosti in sklepi o prireditvah slovenskih smučarskih tekem bodo sprejeti ob priliki slovenskih tekem v Bohinju.

Dobičkanosen posel

Čikago, 18. januarja. AA. Čeprav je lani »za-slutek« čikaških »gangstrov« znatno padel, je še zmerom zelo velik. Statistika pravi, da so čikaški razbojniki lani zaslužili 550.000 funtov (130.000.000 dinarjev), medtem ko so leta 1931 zaslužili 800.000 funtov. V teh vzotah niso vsote latvine avtomobilov.

Afera transportov orožja v Avstriji

Dunaj, 18. januarja. tg. Kakor se čuje iz oficijelnega vira, so večerj na diplomatskem sprejemu pri zveznem kanclerju dr. Dollfussu zastopniki raznih držav zopet zahtevali pojasnila radi znane afere pošiljanja orožja v Hirtenberg. Zvezni kancler dr. Dollfuss je odgovoril, da so se sliči transporti orožja čez Avstrijo vršili tudi že prej, in sicer je to orožje pripadalo raznim državam. Že v finančnem odboru narodnega sveta je podal dr. Dollfuss isti odgovor na interpelacijo socijalnih demokratov s pristavkom, da protestira levice proti transportu orožja samo glede gotovih držav, dočim drugih ne vpoštevajo. V ostalem pa se sedaj ne trdi več — tako pravijo avstrijski viri — da so bile puške in strojne puške, ki izvirajo iz starega avstrijskega vojnega plena, poslano iz Italije v Avstrijo, da bi se tam popravile in na novo adaptirale.

Belgrajske vesti

Belgrad, 18. jan. I. Turistovski odsek trgovinskega ministrstva je objavil statistične podatke, iz katerih je razvidno, da je l. 1932 posetilo jugoslovanska združitve 67.268 jugoslovancev in 2082 inozemcev. L. 1931 je obiskalo naša združitve 82.495 jugoslovancev in 3361 tujcev.

Belgrad, 18. januarja. I. Včeraj je imel na tu-kajšnji univerzi svoje prvo predavanje lektor za španski jezik Emilijan Mostera Fernandez. Predavanju so prisostvovali mnogi odličniki belgrajske družbe. Španski poslanik de Torichos je pri tej priliki najprej v srbohrvaščini, nato pa v francoski govoril o jugoslovanskih-španskih zvezah in medsebojnih interesih. Na koncu svojega govora je zagotovil, da se bo španija oddolžila Jugoslaviji s tem, da bodo tudi na madridski univerzi ustanovili lektorat za srbohrvaški jezik.

Samoumor Slovenke v Zagrebu

Zagreb, 18. jan. Z. V Zagrebu je izvršila samoumor vdova Heli Trehovec, rojena 1901 v Čarpi pri Celju. Pred izvršenjem samomora je umorila tudi svojega otroka. Vzrok samomora je razmerje do nekega moža, ki jo je zapustil.

Nefair metode

Značilno je, da se »Jutro« niti v narodno tako važni zadevi kakor je slovenski obredni jezik, ni moglo vzdržati, da ne bi zopet namigavalo, kakor da naš list vidi v pripadnosti k Jugoslaviji »suzenstvo« in tiranstvo slovenskega naroda. »Jutro« pričinja torej z isto kampanjo, ki jo je vodilo v poljetju lani, ko je sumničilo »Slovenec« zvez in simpatij z Italijo, — kar je moralo sedaj na uvodnem mestu prekljati.

Zakaj »Jutro« znova in znova lansira takšno lažnjivo sumničenje v svet? Ali ima dokaze za to? Nikakršnih. Imamo še tako vestne policijske organe in državno cenzuro, da bi brez »Jutrovihe« denunciacij takoj zasledili v listu senoe protidržavnega zadržanja. Toda nič takega se ni zgodilo. Nasprotno. Na najvišjih mestih priznavajo brez pridržka konstruktivno delo, ki ga »Slovenec« vrši tako v vprašanju zunanje politike, kjer vsak hip s tehtno besedo podpre naše državno zunanje-politično linijo. Kakor tudi celo politični nasprotniki lojalno priznavajo koristnost in umestnost neštevitih gospodarskih pobud ob perečih notranjih gospodarskih vprašanjih, ki jih dan za dan daje »Slovenec«.

Mislimo, da je to eminentno državnotvorno delo, vsaj mnogo bolj, kakor neprestano širokovestno fitiranje svojega patriotizma. »Slovenec« je delal in pisal za jugoslovansko državo, ko »Jutro« ni bilo še nobenega sledu. »Jutrovo« politično akrobacijo so pa že davno spregledali vsi razumni ljudje in se ji samo s pomilovanjem smejijo. Obstoja v tem, da sebe in svojo klico proglašajo za edino državotvorno — in po isti logiki vse, ki ne pripadajo njegovemu krogu, za protidržavne, češ, nekaj tega strupa bo že ostalo med ljudmi. To je lahko in ceneno delo. Za takšna sumničanja, pa naj prihajajo od katerekoli strani, stoji naš list mnogo previsoko, da bi se s njimi vobee resno pečali. Tistim, ki se takšnih ogabnih konfundenčnih metod ne morejo odvaditi, bomo vsak čas dali priliko, da se razjasnijo pred sodiščem. Vprašanje je le, če je neprestano sumničenje protidržavnosti na levo in desno, ki je postalo »Jutrovemu« krogu tako priljubljen način političnega boja, v korist narodu in državi.

Osebnosti vesti

Belgrad, 18. januarja. AA. Z ukazom Nj. Vel. kralja in na predlog prosvetnega ministra je postavljen za predsednika stalne izpitne komisije za profesorske izpise v Ljubljani dr. Rajko Nachtigal, profesor filozofske fakultete univerze v Ljubljani.

Belgrad, 18. januarja. AA. Površena sta na državni srednji tehniški šoli v Ljubljani za profesorja v 5. skupini arhitekt Rado Kregar in Ivan Tominec, prof. v 6. skupini.

Belgrad, 18. januarja. I. Na predlog vojnega ministra je postavil kralj za vršilca dolžnosti poveljnika I. armadne oblasti divizijskega generala Vojislava Nikolajevića, doseadanega predsednika vojaškega disciplinskega sodišča in zastopnika začasnih sodnikov pri velikem vojaškem sodišču. Za poveljnika 4. peh. polka Stefana Nemanje je postavil pehotni polkovnik Viktor Kovačič, za poveljnika 12. peh. polka carja L. carja je imenovan peh. polkovnik Milan Vasič.

Belgrad, 18. jan. I. Na predlog ministrstva za socialno politiko in narodno zdravje sta napredovala: za primarne zdravniškega splošne državne bolnice v Ljubljani v 5. položajni skupini dr. Valentin Mersol, doseadanji primarni zdravnik iste bolnice v 6. položajni skupini, za šefa lekarnarje pri splošni državni bolnici v Ljubljani v 6. položajni skupini dr. Vid Fink, lekarnar iste bolnice 7. položajne skupine.

Obsojena vohuna

Belgrad, 18. januarja. AA. Danes ob 11 dopoldne je državno sodišče za zaščito države sodilo Rinka Antunova, italijanskega združenja in jugoslovanskega državljanca Pečarja Zdenka in Marka Alfonza zaradi vohunstva v korist neke tuje države. Rinko je v preiskavi in na glavni razpravi priznal skoraj popolnoma svojo krivdo. Obtoženi Pečar je pa pri preiskavi tajil svoje priznanje na policiji, češ da so mu ga izsilili; na glavni razpravi pa je priznal resničnost svojega prvega priznanja in s tem tudi svojo krivdo.

Državno sodišče je obsodilo Rinka Antunova na 6 let robjne, Pečarja Zdenka na 5 let robjne. Obtoženi Marko Alfonz je oproščen.

Seja Narodne skupščine

Belgrad, 18. jan. I. Po vesteh iz skupščinskih kuloarjev bo prihodnja seja narodne skupščine 23. t. m.

Stanje Narodne banke

Pravkar objavljeni izkaz o stanju Narodne banke kaže tele znatnejše izpremembe: zlata podlaga je neznatno narasla in znaša 1761.14 milj., nadalje so se valute povečale za 1.1 na 2.4 milj., devize pa so padle za 1.7 na 204.4 milj. Skupno se je podlaga zmanjšala za 0.6 na 1968.14 milj.

Devize izven podlage so narasle za 0.2 na 2.06 milj. Kovani denar je nadalje padel za 6.4 na 151.3 milj.

Posojila padajo in sicer je padel eskont za 6.15 na 2087.45 milj., lombard pa za 0.3 na 343.9 milj. Prejtnji predujmi državi so radi obresti blagajniških zapisov narasli za 0.2 na 1908.9 milj., začasni predujem glavni državni blagajni je ostal neizpremenjen: 600 milj. Din. Med ostalimi izpremembami v aktivni omenjamo padec raznih aktiv za 2.5 na 37.9 milj.

Med pasivi se je zmanjšal obtok bankovcev za 106.9 na 4624.3 milj. Nasprotno pa so obveznosti po vidu narasle za 102.3 na 850.9 milj. Med njimi so državne terjatve narasle za 3.6 na 19.3, žirorazuni za 24.4 na 395.74 milj., razni računi pa za 74.2 na 441.86 milj. Din. Obveznosti z rokom so se zmanjšale za 8.1 na 1397.7 milj. Din, razna pasiva pa za 2.8 na 94.6 milj.

Vsota obtoke in obveznosti po vidu je padla za 4.6 na 5481.2 milj. zaradi tega se je skupno kritje nekoliko povečalo in sicer od 35.88 na 35.90, samo zlato kritje pa je naraslo od 32.10 na 32.13.

Takse za prevoz živine in mesa

Belgrad, 18. jan. AA. Na podlagi sklepa ministrskega sveta je kmetijski minister določil, da se bodo pobirale za upravne stroške pri izdajanju dovoljenj za prevoz živine in mesa čez teritorij kraljevine Jugoslavije od prevoznikov te le takse: Za večjo živino po 2 Din, 3. za vsako glavo, 2. za manjšo živino po 2 Din, 3. za en vagon perutnine 50 Din, 4. za 1 vagon mesa 50 Din.

To takso morajo plačati prevozniki poprej, ko dobe dovoljenje za prevoz. Taksa se plača preko Privilegirane agrarne banke v Belgradu na račun državnega fonda za pobijanje kužnih bolezni pri živini. Plačilo se izvrši po položnici Pošne hranilnice ali pa s posredovanjem kate-tare banke.

Prošnja za dovoljenje prevoza mora biti priloženo potrdilo Privilegirane agrarne banke o plačani taksi. Plačano takso bo Privilegirana agrarna banka prevozniku vrnila, če ni dobil dovoljenja za prevoz. Če je pa bilo dovoljenje za prevoz iz katerega drugega razloga izrpano, se plačana taksa ne bo vrnila.

Navodila, kako naj prosilec za prevoz živine ravna, bo dajal veterinarski oddelek kmetijskega ministrstva.

Naredba stopi v veljavo, ko se razglasi v Službenih novinah.

Potresi v južni Srbiji

Belgrad, 18. januarja. AA. Davi ob 3.35.37 u. zabeležili aparati potresomerskega zavoda na Tašmajdanu potres v daljavi 115 km od Belgrada. Maksimalni pomik tal je bil ob 3.35.58 in je znašal 19 mikronov z valovno periodo 2 sekund. Konec potresa je bil ob 3.40.

Potres je bil v šidski potresni pokrajini, ki že dolgo ni bila seizmološko aktivna, in je potekel v dokaj omejenem področju. Tam so bili potresi vsaka tri leta 1901, 1904 in 1907. Po 25 letnem mirovanju so se zdej tam spet pojavili potresni sunki.

V zvezi s pojavom tega močnejšega potresa dne 18. anuarja se začela periodna serija lažjih potresov, ki po doseadanjih izkustvih ne bodo imeli posebnega praktičnega pomena. Današnji potres je dozdaj najhujši od mnogostevilnih potresov, ki so jih zabeležili v tej pokrajini. Ni izključeno, da pride do lažjih potresov tudi v bližnjih krajih okoli šidskega potresnega ognjišča.

Belgrad, 18. januarja. I. Nocoj je imel na Kolarčevi univerzi Niko Bartulović svoje tretje predavanje o slovenski moderni. Navočim, ki so do zadnjega kottička napolnili dvorano, je podal verno sliko Ivana Cankarja. Predavatelj je žel za svoje predavanje toplo priznanje.

Slovenska koroška pesem na Jesenicah

Jesenice, 18. januarja.

17. januar ostane Jeseničanom v neizbrisnem spominu. Vse je že težko pričakovalo trenutka, ko bomo imeli v svoji sredi mile brate, koroške Slovence. Dasi navaden delavnik, ko je vsak v tovarni in drugje pri svojem poslu, je bil ob 2 popoldne jeseniški kolodvor preplopljen občinstva z Jesenic in okolice. Ko so pevec izstopili, jih je pozdravila Aljaževa himna »Slovan na dan«, katero so močno zapeli združeni pevski zbori. Nato jih je pozdravil gospod župan, potem zastopnik pevskih zborov in pa koroški rojak g. župnik Krašna v imenu kluba koroških Slovencev. Zastave so pozdravljale pevce, ko so korakali v Krekov dom, kjer se je ta čas že jela polniti največja dvorana na Jesenicah. Ne samo z Jesenic, marveč tudi z Bleda, iz Zirovnice, Radovljice, Dovjega so se z vlakci in avtobusi pripeljali šolarji, da slišijo tu koroško slovensko pesem. Ne po dva, po trije in morda še več so oblegali po en sedež in gotovo je bilo v trenutku ko se je zastor razgrnil, v dvorani nad tisoč otrok.

Pevci so peli, otroci, dasi sicer tako nemirni, so poslušali in strmeli. In ko jim je g. župnik Poljanec povedal mično dogodbo, tedaj si je natančno osvojil vsa mlada srca. Razume se, da je bil popoldanski nastop skrajšan, saj se je vrlim Korošcem poznalo, da so izmučeni. Le neradi so otroci zapustili dvorano.

Zvečer pa je v vsem obširnem domu valovila ogromna množica občinstva in vsaj še enkrat tolikšna bi morala biti dvorana, da bi sprejela vse ljudstvo, ki je prišlo iz vsega radovljiskega okraja. Naj ne bodo nevoljni vsi oni, ki morda niso dobili pravega sedeža, ali bili na kak drug način prikrajšani, v tolikšni gneči ni bilo mogoče drugače.

Zadonela je mila slovenska koroška pesem in vsa srca so vztrepetala. Sledila je druga pesem, nato pa nagovor voditelja koroških Slovencev, gosp. Poljanca. Koroškim pevcem se je za njihovo prekrasno petje v vznešenih besedah zahvalil gosp. Križman, nakar je sledila pesem za pesmijo. Vse pesmi so globoko odjeknile v srcih poslušalcev, najbolj pa je občinstvo aklamiralo Ziljane. Pozdravil je pevce še zastopnik jeseniških pevcev in podaril pevcejovali velik šopek rdečih nageljnov. Le prehitro je bil pevski spored končan in marsikomu se je stisnilo srce pri zadnjem »Z Bogom!« gospoda poslanca Poljanca.

Hvala vam vrlim koroški bratje, tisočera hvala za vašo prekrasno slovensko pesem.

Danes popoldne so pevec zasedli okrašen vagon, ki jih je odpeljal proti njihovim domovom v slovenski Korotan.

„Pojdamo v Škučce“

Kako je nastala ta koroška pesem

Ko so sedaj naši ljubi bratje in dragi pevci iz Korotana prepevali na turneji po Sloveniji pesem z zgoraj navedenim naslovom, bržkone marsikateri ni vedel, kje in kako je nastala ta pesem.

Hočem to v kratkem pojasniti. Vzhodni del zelo narodne vasi Logavas, četrt ure od Vrbe ob Vrbskem jezeru, ima krajeno ime Debr. Tam so stale oziroma so še hiše, katerim se kravi po domače: Srien, Černe, Sužnik (lastnik te hiše je vrtarodnjak in župan Rainer Matevž). Nieme, Kodar, Kovač in Ravhar v Dobu, ki spada že v občino Škoflje.

Pred približno 80 leti so začeli prepevati ladijčarji, ki so vozili po Vrbskem jezeru na splavih drva v Celovec, pesem sledeče vsebine:

Juhe, pojdamo v Škučce,
Kaj pa za ani?
Mi deberski publiči,
Saj smo moadi,
Sužnik je juckove
Kodal pa žebrač
Črne je postajove,
Kovač pa grlač
Nieme je drimove
Srien je krofač,
Ravhar pa babji šmajhlač.

Sužnika so imeli zaradi njegove vesele narave za juckovca, Kodal je dobil zaradi tega ime žebrač, ker je pri cerkvenih prireditvah, posebno procesijah glasno molil. Črne je imel dve kmetiji in hodil od ene do druge nadzorovat delavce, kar mu je prineslo ime postajove. Kovač je bil skrben gospodar in se je mučil — garal —, da kaj pridobi, zato priimek — grlač. Ravno nasprotno pa je sosed Nieme rad zahajal v gostilne, tam ostal cele dni in zadremal pri mizi. Zato so ga krsili za drimove.

Sriena so krsili Logavaščani za krofača, ker je kot gostilničar sam najrajši pogledal v kozarec. Ravhar je bil velik veseljak, posebno na gostijah je neumorno plesal z mladimi in starejšimi ženskami, jim pravil burke in tako prišel do imena — babji šmajhlač.

Kakor se vobče govori, je zložil ravno on to pesem.

Sedanji vodja pevskega zbora v Logavasi Pavel Kernjak, organist v St. Ilju, ki je leta 1929 tako spretno vodil ves zbor na turneji po Sloveniji, je predelal to pesem in vpostavil imena nekaterih pevcev s primki, ki označuje njihovo lastnost.

Kraji Škoflje, Paprače, Pinjaves so v bližini Logavasi; ime Mojei se nanaša na zarjavelo devico p. d. Ajtonova Mojei, ki je bila zelo varčna. Govori se, da je sušila stare »infarje«, a jih je odnesel močan jug, vsled česar je bila silno potrta, posebno, ker je sedaj uvidela, da jo bo že težko kateri možki snubil.

Reklama za „Jaffa“ pomaranče ni potrebna!

Priporočila jih vitamin „C“

Sovražni bratje

Grof Carlo Sforza je napisal novo knjigo, ki je izšla v založništvu S. Fischerja v Berlinu v nemškem jeziku in ima naslov: Die feindliche Brüder, inventura evropskih problemov.

Problemi, o katerih razpravlja Sforza, so zares aktualni. Malo knjig s tako tehtno vsebino in poznavanjem snovi izide v svetovnem knjigotvstvu, kakor je ta knjiga, tako da zasluži, da se z njeno vsebino javnost podrobneje seznani.

Francosi in Nemci.

V 1. poglavju razpravlja pisatelj vprašanje o odnošajih med Francozi in Nemci. On sodi, da noben drugi narod ni v ebi tako sklenjen in enoten in gospodarsko zadostuje sebi kakor francoski. Samo se ogromni kompleksni Združenih držav Sev. Amerike so v tem pogledu enaki. Francija se smatra kot ena rodbina, katere člani so srečni, da ji pripadajo. Zgradba Francije je močna, ker je počasi nastala. Francozi so po svoji naravi intimilistari z bojevitostjo dušo, kadar jih nujna prisila na vojno, Nemci pa so pacifistični militaristi. Bismarcka ceni kot velikega diplomata, odreja mu pa sposobnost za spoznanje najvišjih problemov zgodovine. Zato je iz Nemcev napravil izvrstne strokovnjake in priljubljene podanike, a ne resnično svobodnih ljudi. Močni in duševno najbolj izobraženi Nemci so se l. 1848 izselili, ker se niso mogli znajti z življenjem brez svobode, kar je pomenilo za Nemčijo izgubo človeških vrednot. Hitlerjev oklice na narod, da se narod iz svoje moči reši, pozdravlja kot ozdravljeno in kot jamstvo resničnejše in svobodne Nemčije in to ne v Hitlerjevem smislu, samo ako se ne bodo dali Nemci premočiti od nespametnega šenčanja o nadvrednosti nemške rase.

Sforza sodbu o bodočem razvoju Nemčije je porazna. Najbolj dolži socialno demokracijo, ki je imela Nemčiji dati po vojni drug pravec, pa je imela za voditelje popustljive, neodločne slabše, ki so odstopali pred pruskimi junjerji. Mogli so ustvariti boljše odnose med Nemčijo in Francijo, če bi se bili postavili na stališče: Tu začena nova

Ostale kitice je dodal pevovodja Kernjak iz narodnih koroških pesmi, kar da vsemu prav mično, veselo obliko; iz vse pesmi se tako prav zrcali veselo, pošteno, nadvse mlo, obenem pa tudi narodno čuvstvosvanje pravega koroškega Slovence. Vi Logavaščani tam ob obalah Vrbskega jezera pa ste lahko ponosni na to pesem, saj je vzbudila na vsej turneji povsod odkrito priznanje in žela viharen aplavz.

Zato pa ostane resnično geslo, ki si ga je izbralo logavaško pevsko društvo:

Od jezera do vrh planin
Črez Logavas
Razlegaj se
Slovenski glas.

Dr. O. Ilanig.

Zaposleni otroci brezposelnih staršev

Povsod na potih in pragih nas srečavajo mladi prosjački in mlade prosjačice, ki nas moledujejo za miloščino. Na njih vedenju in govorjenju se vidi, da so se že skoraj navadili beračenja. Pregovor pravi: mlad berač — star tat. Dvakrat nesrečni starši, ki pošiljajo svoje otroke na beraška pota. Ali je doma res taka sila in stiska za kruh, ali ni. Ako je res taka potreba, potem so starši dolžni, da izprosijo kruha za svoje otroke, ne pa otroci za svoje starše. In če so starši bolni, da ne morejo zdoma, mora kdo drug izmed odraslih v sosesčini ali občini prevzeti to družinsko skrb, ne pa otroci. S kakšnim pogumom in s kakšnim upom morejo otroci gledati v bodočnost, če morajo že v nežni dobi tavati po temnih beraških potih?

Te'lon Litija-Vače

Pred dobrim mesecem je pričela ljubljanska terenska sekcija poštnega ravnanstva delati telefonske vod Litija—Vače. Občani iz Vač in bivše občine Hotič so brezplačno opravili vsa zemeljska dela za postavitve brzojavnih drogov, katerih je od Vač do priključnika na telefonski vod pri železniškem mostu Poganjci, okoli 180. Te dni napeljujejo bakreno žico v dveh vodih, tako da bo v nedeljo 28. januarja slavnostna otvoritev te telefonske proge na Vačah. Vod je dolg približno 6 km ter so vporabili 600 kg 3 mm bakrene žice. Govorilnica bo na Vačah v prostorih pogodbenice pošte, in v Sp. Hotiču v hiši g. Albina Batisa, kjer se nahaja nabiralna pošta. Vsekakor je ta telefonska proga velika pridobitev za vaški okoliš, ki je sedaj po telefonu zvezan s svetom, tako da v slučaju kakšne katastrofe, bolezni ali nesreče lahko takoj prikljče iz dve uri oddaljene Litije pomoč. Trgovcem, posebno lesnim, pa bo koristila naprava v poslovanju.

zgodovinska doba; to je naša volja! Oboroževanju se niso protivili. Propadla vzhodnopruska gospodarstva so podpirali in sam Otto Braun je priznal, da so junjerji dobili v času štirih let eno milijardo mark podpore. Nakraju sta država in Prusija junjerje razdružila z ogromno vsoto 2 1/2 milijarde mark. Poledica je bila, da je mladina izpod 30 let starosti volila ali nacionalsocialistično ali komunistično. Tudi centrum ima tu svoje grehe, toda mnogo manjše kakor socialisti. Saj je Brüning 1932 padel, ker se je drnil predlagati Hindenburgu obsežen načrt o notranji kolonizaciji Vzhodne Prusije, ki je dolocal razlastitev najbolj propalih veleposestev.

Grof Sforza je emigrant, pa krepko brani svojo domovino proti očitku nezvestobe Italije v trozvezi z napadi na Avstrijo, češ, da je flagrantno prekršila čl. VII. pogodbe z Avstrijo in brez predhodnega obvestila postavila Italijo pred izvršeno dejstvo, ko je sklenila napasti Srbijo.

Vojna krivda.

Vprašanje vojne odgovornosti ne obravnava na podlagi dokumentov, češ, da se z dokumenti nikar ne bo mogla točno dokazati krivda in odgovornost za vojno klanje, že zato ne, ker so se morla najvažnejši, odločilni razgovori vršili po telefonskem potu in so ostali nekontrolirani, pa tudi zato ne, ker so za presojo tega vprašanja merodajne tudi psihološke imponderabilite, ki nastajajo polagoma pri množinah in v srcih onih, ki vodijo niti. Tako pravi prof Sforza, se je Francozov polastil l. 1914 strah pred nemško izzivalnostjo, a nemške množice strah pred obkroževanjem. Na podlag. svojih obilnih izkušenj v diplomatskem svetu skuša Sforza pokazati, kje in kako se je ustvarjala vojna psihiza. Iz raznih razgovorov diplomatov dokazuje, da so francoski diplomati bili vedno miroljubni, francoski zun. minister Delcasse je pa celo padel vsled svojega predloga, da Francija sprejme angleško ponujeno zvezo v maoškim vprašanju, kar je po Bülowem sporočilo pomenilo za Nemčijo vojno napoved. V Nemčiji so pa bili ljudje, kakor v Tirpitz, ki so smatrali za svojo živlensko nalogo, da mo-

Pohištvo sedanjosti

V zadnjem času so pričeli tudi pri nas malo bolj paziti na stanovanje. Poleg domačih arhitektov za notranjo opremo in prve slov. knjige na polju arhitekture »Stanovanje« (arh. Mesar, arb. Spindič), smo dobili tudi celo vrsto dobrih in solidnih tovarn pohištva. Razstava pohištva na lanskem ljubljanskem velesejmu nam je dokaz, da nismo več odvisni od raznega nam tujega uvoza, temveč da bodo ti izdelki postali lahko važen faktor našega izvoza. Potrebno pa je še nadalje s primeri in dobrih kritikami vplivati na javnost, da se dvigne interes za lastno stanovanje tudi pri nas iz svoje okostenelosti.

Vsled slabih gospodarskih razmer in neugodnega stanja v trgovini s pohištvo je v prvi vrsti zainteresirano po množici malo stanovanje. In ravno tu je rana našega mladega trga, čeprav sta tovarna in prodajalec le slugi ljudske volje. Potrebe in želje množice naj tvorijo program njihovih izdelkov, njihova naloga pa je iz tega in mnogih nepomembnih želja storiti zamisek ter ga umetniško in tehnično izvesti. Skromno število razstavljenih mobilij malega stanovanja na velesejmu naj samo potrdi nezanimanje proizvajalcev. Potrebe in zahteve najširši plasti so bistveno vendar drugačne od meščanskega stanovanja — zlasti v današnjem socialnem času. V tem pogledu je decembrska razstava l. 1932. na Dunaju pod geslom »Novo pohištvo naših prostorov« pokazala uspešen početek v rešitvi malega stanovanja. V prvi vrsti zasluži pohvalo predvsem za veliki interes in resno voljo za rešitev perečega vprašanja notranje opreme malega stanovanja.

Graja in pohvala kritikov današnje stanovanjske opreme je dobro pisana, včasih malo preostro od arhitektov, ki doživljajo današnjo socialno dobo gospodarskih in zdravstvenih zahtev. Sodobni, ne arhitekt prihodnosti, hoče poudariti to, da ni takozvani tradicionalni klasični vzor že zadnji člen razvoja, temveč da se lahko in mora najti pot iz njega v novo smer. Najti je treba kompromis med slogi preteklosti in težnjami sedanjosti.

Smrt v ledeni gmoti

Motnik, 18. januarja.

Dne 17. t. m. je gostilničarja in mizarja v Motniku g. Ludvika Grabnarja zadela huda nesreča, ki se je zgodila takole:

G. Grabnar ima na svojem dvorišču postavljen oder za umetno napravljanje ledu. V torek so mu čez dan led od tu vozili stran, a proti večeru je pa sam pregledoval še vedno ogromno maso, ki je še ostala v odru.

V trenutku nesreče se je v bližini njega nahajala tudi njegova 8 letna hčerka Minka in pa nekaj let starejša deklica, sorodnica. Iz neznanega vzroka je v tem en tram v odru popustil in ves viseč led je pokopal vse tri pod seboj. Na klice domačih se je takoj nabralo precej ljudi, ki so naglo začeli reševati. Izpod ledu so potegnili hkrati

V tretje ni šlo

Izpod Boča.

V Ločnem dolu pod Bočem je gospodarju I. Z. iz kurnice izginila lepa težka kokoš. Kurnico sicer vsak večer zaklenejo, toda ta je to že vedel, zato je še pravočasno izvršil svoj nepošten posel. Doma si je napravil dobro gostijo. Čez dva, tri dni je vnovič poizkusil svojo srečo. Tudi to pot mu je uspelo. »V tretje gre rador«, si je mislil predzrni tat in stopil je v Ločni dol po tretjo kokoš. Tisti večer pa je žena rekla možu: »Pojdi takoj v kurnico in jo zapri, da se spet ne prikrade tat vanjo!« Svet je bil dober. Gospodar ga je izpolnil: preporno in prekalno. Preporno: ker tat še ni odnesel tretje kokoši. To je zahrešalo v kurnici! Da ni prišla takoj gospodinja, tat (bil je 12 leten deček) ne bi bil pred razhudenim gospodarjem odnesel zdravih in celih udov.

Previdna sova

Slatina, 17. jan.

Vrtinar je v rastlinjaku na vrtu med smrekovim zatišjem zakuril, da si ohrani zimsko cvetje in zelenje. Sovi, ki je bila nastanjena nekje v obližju, je toplota dobro storila. Sedla je na dimnik bližnjega doma, ki je vso zimo zaprt, ter se je zavila v alve oblake toplega dima. Vedela je namreč, da jo vrtinar že tri večere oprežuje z morilno puško. Pa ne samo previdna, tudi predzrna je bila ta sova, iznad dimnika, ki ga vrtinar ni mogel razločiti za voljo gostega dima, se je celo s svarilnim klicem oglasila preganjalcu. »Pusti jo!« mu je nekdó dejal, »da ti ne bo pripela smrti!« To je pomagalo. Vrtinar ni več preganjal sove in sova ni več strahila vrtarja. Samo kadar vrtinar v rastlinjaku spet zakuri, se sova proti večeru približa in ogreje; toda zapoje ne več, ker je previdna.

rajo umičiti angleško pomorsko silo, veliko bolj ne-armiv Sam Kiderlen-Wächter je v privatnem razgovoru priznal: »Če ne bo Nemčija začela vojne, ne bo nobena druga država tega storila. Francoska republika je v bistvu miroljubna. Prav tako Angleži ne marajo vojne, naj pišejo njihovi listi karkoli hočejo. Kar se tiče Rusije, se predobro ve, da bi jo mi posekali.«

In ko mu je leto dni pozneje očital njegov romunski prijatelj Take Jonescu, da hočejo Nemci postati prvi na suhem in na morju, da bi pomenilo to svetovno nemško gospodarstvo in da do tega ne bo prišlo, je Kiderlen-Wächter odgovoril v svoji navadni prostodušnosti: »To vse sem že sam pravil; pravil sem to Tirpitzu. Pa ga nisem prepričal.«

»In cesar?«

»O, ta je z dušo in telesom za Tirpitzve ideje.

V vsem ga morete omajati, v tem pa ne.«

Svetovna vojna je bila vojna za nasledstvo Avstrije. Če se tega zavedamo, stopi vojna krivda v drugo luč in izgubi svojo moralno dalekosežnost, pravi Sforza. Krivda Avstrije je bila njena zaslepljenost (v notranjih narodnostnih vprašanjih), nemška krivda pa sestoji v strahu, da izgubi Nemčija Avstrijo in ostane osamljena. Bismarck sam pa ni brez krivde ker je poglad Avstrijo iz okrilja Nemčije in tako pripomogel postanku problema. Edina krivda, ki jo narodi smejo po pravici sledovati, je krivda njihovih slepih pastirjev. Tu Sforza ni dosleden. Po njegovi psihološki teoriji bi morali biti odgovorni tudi narodi sami. Kdor je preživel v Avstriji zadnja leta pred vojno in vojno samo, kakor Sforza ni, ve, da so najširši sloji avstrijskih Nemcev kar goreli za tem, da zbrisejo z zemeljske krogle Srbijo in Črno goro. Tako niso mislili samo posamezniki, ki so bili v svojih izjavah samo tolmachi javnega mnenja nemškega naroda v Avstriji. In kdor je motril Hitlerjevo gibanje v Nemčiji, je moral priznati, da se je s tem gibanjem ustvarjalo slično vojno psihološko razpoloženje, kakor smo ga videli tik pred svetovno vojno pri avstrijskih Nemcih ali dandanes v še povečani meri pri italijanskih fašistih.

(Dalje)

Lepi beli zobje

Ne bi rad zaostal poročati vam svoje največje priznanje in popolno zadovoljstvo o Chlorodontu in njegovi past. Več let se uporabljam »Chlorodont« in ljudeje zavidajo radi mojih lepih zob, katere sem dosegel le z dnevno uporabo Vaše Chlorodontne zobne paste. S. Pavletić, M. ... Zahtevajte zato samo pristno Chlorodontno zobno pasto, tuba Din. 8.— in Din. 13.—, ter vračate vsak nadomestek.

Da pa ni nova smer stanovanjske opreme dospela do vseh krogov zlasti meščanstva, je pa pripisovati sledečim dvem dejstvom: pred vsem so povzeli prvi arhitekti na polju novih oblik stanovanjske opreme, novega oblikovanja materiala, preradikalno pot. Vse, česar je bilo vajeno oko skozi desetletja v enem ali drugem stanovanju, je bilo odstranjeno, in stvarjen so bile oblike brez okrasja, oblike, ki poudarjajo pred vsem namen in golo stvarnost. Okus, pridobljen in vzgojen v dolgih desetletjih, se pa mahoma ne da menjati; vsled tega so bili prvi poizkusi in prvi razstavljeni predmeti — predmet posmeha in pomilovanja. Drugi vzrok je pa ležal v dejstvu, da se je računalo vse preveč na individualizacijo; kajti akorovno ne govorimo o tipih ali serijskih izdelkih, vendar zaide predaleč, ako naj se vsaka klop prevleče s prevleko, izdela vsaka miza z osebnim mottom. Vsled tega so bili prvi izdelki nedosegljivo dragi, dragocenejši sicer v materialu in izvedbi, a za splošnost nedostopni.

Danes po desetletju je prišlo spoznanje, da nova smer, prilagoditve na dobo tehnike in socialno stanje, ne znači izgube umetniške fantazije. Res je, da je današnja doba daleč od nam zlagane romantike, vendar pa ni opaziti, kot tudi ni stvarjena v tehničnem napredku taka koncepcija, da bi moralo biti pohištvo brez okrasja. Omare in zaboji, lak v velikih plokvah, ki deluje enolično, je bil samo poizkus, dal pa je pravo smer ekonomične in higijsne uporabe. Polagoma prihajamo nazaj k izravnanim oblikam in pazljivemu študiju materiala. E. K.

gostilničarja in starejšo deklico, ki je le lažje poškodovana, njemu pa je zdravnik ugotovil težje notranje poškodbe in zlomljeno ima 4. in 5. levo rebro.

Sele ko se je deklica od prvega strahu zavedla, je povedala, da je bila z njo tudi 8 letna Minka. Spet so začeli razkopavati led in na dnu je res ležala deklica. Takoj so začeli z umetnim dihanjem, a bilo je prepozno, ubogi otrok je strašno smrt našel pod ledom. Poklicani zdravnik je ugotovil, da se je najbrže zadušila, a ima tudi hude udarce po glavi. Vsk, kdor je prišel blizu in zvedel za nesrečo in smrt priljubljene deklice, je imel solzne oči.

Le hitri pomoči se je zabvaliti, da ni bilo hkrati treh smrti.

Izdražena lovišča v litijemskem okraju

Litija, 17. jan.

V torek, 17. jan. popoldne je bila na litijemskem okr. glavarsko javna dražba zakupov lovišč raznih občin. V sobi okr. podnačelnika g. Vidmarja se je nabralo polno lovec, da je bila njegova polna nabita. Lov občine Litija (brez Hotiča in Konja) v obsegu 2245ha, katerega je imelo doslej v zakupju litijsko lovsko društvo za letnih Din 1000 in katerega iz »nacionalni« razlogov litijski občinski odbor ni hotel podaljšati, čeprav se je nudila 20% višja zakupnina, je izdražil graščak g. Josip Strzelba z Grbina pri Litiji za letnih 1030 Din. Izločena cena je bila Din 500.

Lov občine Kresnice o izmeri 2071 ha, katerega je imelo doslej v zakupju litijsko lovsko društvo za letnih Din 2000, je ob vzkladni ceni Din 1000 izdražil znani litijski nimrod dr. Ivan Premrov, zdravnik v Litiji, za letnih Din 3400. To lovišče je zlasti bogato na fazanih, divjih racah (ob Savi) in srnjadi.

Lovišče bivše občine Konj, ki se je delje no dajalo v zakup, meri 1043 ha, za katero so domačini dosegli plačevale letnih Din 1790, je izdražil ing. Ernest Puschmann, gozdarski pristav Windischgrätzovega gozdnega veleposestva na Slatni pri Litiji za letnih Din 1030.

Lovišče bivše občine Hotič je bilo od občinskega odbora v Litiji podaljšano dosedanjemu zakupniku zdravniku dr. Ivanu Premrovu, tako da ima imenovani obe sosednji lovišči Kresnice in Hotič.

Lovišče občine Polšnik, v izmeri 6496 ha, katero je imel doslej v zakupju trboveljski lekarnar g. Peharec, je izdražil za Din 2700 letno g. Rado Slanc, veleposestnik v Litiji. Dal je 50 Din manj, kot je bila zakupnina prejšnja leta pri izločeni ceni Din 1000.

Lov občine Gradišče (Primskovo) v izmeri 1611 ha, ki je donasel doslej letnih Din 1700, je dobil za Din 700 točasn župan občine Smartno g. Josip Strman, trgovec v Kostrevnici pri Smartnem.

Dražba lova občine Moravče, v izmeri 2947 ha, je bila na zahtevo točasnega župana Vavtarja, ki je bil pri dražbi navzoč, odložena za 14 dni, ker ni bilo resnih ponudnikov.

Lovišče občine Smartno pri Litiji, katero meri 3494 ha, in je znašala dosedanja zakupnina Din 2050, je izdražil za 3000 Din tovarnar usnja g. Pavel Knaflič iz Smartna pri Litiji.

Lov občine Arčiče, v izmeri 1852 ha, ki je občin doslej donasal letnih 2600 Din, je izdražilo pri vzkladni ceni Din 1200 lovsko društvo »Zlatorog« za Din 1200 letno.

Lov občine Kotredgž, v izmeri 2174 ha, pri dosednji zakupnini in vzkladni ceni Din 3230, je izdražil za Din 4550 mag. pharm. g. Peharec Fr. iz Trbovelj.

Lov občine Dole pa je bil sedanjemu zakupniku za dosedanja ceno podaljšan.

Ker litijsko lovsko društvo ni to pot izdražilo nobenega lovišča, je sklenilo likvidirati.

Bloke

Vreme se je zadnje čase za smučarje precej izboljšalo. Zapadel je 20 cm debel sneg, ki popolnoma zadostuje za smučarski šport. Zdej želimo le, da bi sneg obstal, ker se zdi, da silita veter in južno vreme na plan, ki eta priznana sovražnika mraza in snega.

Preteklo nedeljo je bilo pri nas nekaj malega smučarjev, ker so bile drugod smučarske tekme Napovedujejo se nam smučarji tudi iz Zagreba.

Prihodni petek, t. j. 20. januarja se prične na Blokah smučarski tečaj, ki bo trajal 8 do 14 dni. Vodi ga bo g. Rudolf Zuccato, učitelj zimsko-sportne zveze.

Ljubljanske vesti:

Prebivalstvo velike Ljubljane

Ljubljana, 18. januarja.

Precej točno statistiko o prebivalstvu mesta Ljubljane zmore policijski zbirateljski urad, kjer se mora — po zakonih in predpisih — zglasiti pač vsakdo, kdor stanuje le malo časa v Ljubljani. Seveda jih je mnogo tudi takih, ki se ne prijavijo, ker imajo slabo vest ali pa so tako malomarni. Vendar dajejo številke zbirateljskega urada še kar točno sliko prebivalstva v Ljubljani. Tako vidimo, da se je l. 1932 prijavilo v Ljubljani na novo 28.744 oseb, odglasilo pa se jih je 24.313. Torej bi Ljubljana narasla lani za 4431 oseb. Treba pa je računati, da je mnogo ljudi, ki so se izselili ali pa so umrli, za katere ni bilo odjavnice. Vendar moramo računati, da se je lani prebivalstvo policijskega okoliša v Ljubljani pomnožilo za kakih 4000 oseb.

V ljubljanskem policijskem okolišu (občine

Kaj bo danes?

Drama: »Vodac, Red C.

Opera: »Adel in Marac, Red B.

Tehnika: Predavanje inž. Antona Umka o okvirnih nosilcih. Ob 20.

Trgovski dom: Otvoritev predavanja prof. Šantla. Ob 20.

Nočno službo imata lekarni: Mr. Trnkoczy ded., Mestni trg 4 in mr. Ramor, Miklošičeva cesta 20.

*

☉ Zahvala koroških pevcev. Zupan ljubljanski je prejel ob odhodu slovesnih Korošcev brzojavko sledeče vsebine: »Zahvala beli Ljubljani za vse. — Korošci.

☉ Glasbeno društvo »Ljubljana«. Drevo ob 20 vaja celotnega zbora. Po vaji vabimo razgovor, zato je udeležba za vse članstvo obvezna!

☉ XI. prosvetni večer, ki bo v petek 20. t. m., velja nočem v gorah. O tem predmetu bo predaval g. prof. Janko Mlakar, priznani turist in predavatelj. Ker je omenjeni gospod hudomušen, zato bodo brez dvoma tudi dogodki precej hudomušni in zabavni. Predavanje bo opremljeno tudi s skopičnimi slikami. Opozorjamo na to predavanje zlasti prijatelje turisticke.

☉ Veseloliga »Utopljencev« na odru Rokodelskega doma. Za nedeljo 22. januarja nam je pripravilo rokodelsko društvo zopet novo senzacijo. Igralno osebje v Rokodelskem domu bo uprizorilo velezabavno igrano »Utopljencev«, in sicer s petjem in spremljevanjem orkestra. Nadejati se smemo prav lepega večera. Vsakdo naj si kupi vstopnice že v predprodaji: v soboto zvečer ali v nedeljo dopoldne v Rokodelskem domu, Komenskega ulica 12. Pričetek igre je v nedeljo točno ob pol 8 zvečer.

☉ Avtomobili v Ljubljani. V Ljubljani je 394 osebnih avtomobilov, to se pravi, toliko jih je prijavljenih za mesto Ljubljana. Tovornih avtomobilov je 145, motornih koles pa 131. Med temi je bilo zapечатih 22 osebnih avtomobilov, 8 tovornih in 38 motornih koles; v prometu je torej 342 osebnih avtomobilov, 137 tovornih in 93 motornih koles. Na novo je bilo lani prijavljenih 74 osebnih in 14 tovornih avtomobilov, motornih koles pa je bilo prijavljenih na novo 23. Odlavljenih je bilo skupno 98 avtomobilov in 54 motornih koles. V Ljubljani je torej danes 10 avtomobilov in 31 motornih koles manj, kakor lani ob istem času. Tudi znamenje krize!

☉ Potni listi in drugo. Lani je policija izdala skupno 2632 novih potnih listov, podaljšala in vidirala pa 1323 potnih listov. Ljubljanci torej izredno mnogo potujejo v inozemstvo. Povprečno je šel lani vsak 20. Ljubljancin vsaj enkrat v inozemstvo. Novih orožnih listov je policija lani izdala 143. Nprastvenih spričeval je izdala 2406. Lani je bilo v Ljubljani skupno 886 koncertov, veselice in gostilniških prireditev čez policijsko uro.

☉ Tisoč že prekorajen. Komaj se je novo leto dobro pričelo, že je ljubljanska bolnišnica dosegla svoj prvi tisoč sprejetih bolnikov. Včeraj je bil sprejet 1040. bolnik. Tako naglo niti lani ni šlo.

☉ Pia in Pina Mlakar ponovita svoj plesni koncert v ponedeljek 23. t. m. v opernem gledališču. O njunem zadnjem nastopu v inozemstvu, na velikem mednarodnem plesnem tekmovanju v Parizu julija 1932 piše svetovni tisk: *Dresdner Anzeiger* 12. VII. 1932: ...Visje odlikovanje bi želeli P. in P. Mlakar, kajti v oblikovanju njunega plesa »Ljubezen do srednjega veka« tiči toliko kompozicijskega in plesnega znanja, toliko bogate polnosti, da eventuelne preobrnitosti ali male nespretnosti skoraj ne pridejo v poštev. *Nieuwe Rotterdamse Courant* 6. VII. 1932: Skupina desauskega gledališča je nudila pod vodstvom Pina Mlakarja zelo fino plesni balet »Ljubezen iz sred. veka«. V *La Revue de France* 1. X. 1932 piše Ferdinand Divor de drugim: ...Skupina P. Mlakarja ni nudila vtisa baš tako velikega materijalnega bogastva, kakor

Ljubljana, Moste, Vič, Zgornja Siska) je bilo konec leta 1932. 83.000 oseb, od teh je bilo samo v Ljubljani 63.602. Med temi je bilo 31.951 moških in 31.651 žensk. V Ljubljani je torej 300 moških več, kakor žensk, kar je povsem umevno, saj je Ljubljana važen industrijski kraj in glavno uradniško mesto, torej imajo moški v nasprotju z deželno večino, čeprav le malenkostno.

V občini Moste živi 7517 oseb. Od teh je 3809 moških in 3708 žensk, torej je 101 moški več.

V občini Vič je 7188 oseb, torej je malo manj, kakor v Mostah. Med temi je 3530 moških in 3658 žensk. Žensk je torej 128 več.

V občini Zgornja Siska živi 4693 oseb, med temi 2409 moških in 2284 žensk. Moških je torej 125 več.

V vseh teh občinah živi 4233 tujih državljanov, ali približno 5 odstotkov.

onega na inteligenci. Poudarek ni v tem baletu na estetskih momentih, temveč na duhovnosti domislekov. Na primer... Tu navaja glavno vsebino plesa. Za njun nastop v Ljubljani so vstopnice že v predprodaji.

☉ Esperanto. Da ustreže željam mnogih interesentov, bo Klub esperantistov v Ljubljani otvoril nov esperantski tečaj za začetnike. Vpisovanje se bo vršilo v torek 24. jan. t. l. ob 20 v šentjakovski šoli.

Ko pri Slamiču se čaše polne »Rizlinga« bleste, se vzraduje srce naše, proč tedaj je skrb, gorje!

☉ Ti šmentani hodniki! Čemu neki bevske in lajate — prosim: tako se je izrazil odlični Moščan — tam v Mostah nad hodniki ob cestah, kadar so blatni. Potrpajte, saj ko se posuše, ali če zamrzne, blata ne bo več. Ko se zopet otajajo in izgine ž njih strjeni in gladko izdrsani sneg, boste že kako prebrdli blato in težave. Res se ni treba razburjati. Vam bomo tudi pomagali potoptati tisto blato mi, fantje Ljubljanci. Ko pride čas, se bo itak spreminilo v — prah. Vse na svetu je minljivo, celo blato; in čast in slava! — Le ne se repenčite. Sicer pa, kaj mislite ljubi sosede v Mostah, da so naši hodniki v Ljubljani posuti s samimi rožicami? Kakopak. Le poudarite po Sv. Petra cesti v levi smeri od župnišča proti tromostovju takole jutraj, ko zmruže in zaspani hišni posestniki ne posujejo hodnikov ne s žaganjem ali s pepelom, ne s smetmi, niti s črepanjmi, — in glejte kako se boste tam srečno prežongirali po kamnitih hodniku od Polakovce tovarne naprej. Tisti hodnik ni bil nasekan menda vsaj 20 let. Ni treba, da bi bil »nasekan« tisti, ki gre po njem, da izpodrsne na lepem in telebi nanj. Bili so časi, ko so izglajene hodnike — kamenite plošče vsakih toliko let redno nasekali. Sedaj so menda pozabili na to koristno in potrebno navado. Tem bolj bi bilo treba obnoviti to navado prav v teh časih, ko brusni podplate in drsa mladina — tudi že doraščajoča in celo starina, moška in ženska, po hodnikih ne samo takrat, ko so poledeali, marveč kar naprej. Tudi ob suhem, ker so pač za drsanje — gladki dovolj. Ali so v drugih delih mesta hodniki boljši? Bodo že povedali drugi. Toda na nekaj je treba opozoriti. Ako se kdo ponesreči na hodniku zato, ker ni tak kakršen mora biti, odgovarja za poškodbo tisti, ki je kriv zamerjenosti hodnika. — Star Ljubljancin.

☉ Mestna zastavilnica bo imela redni dražbi junja zastavljenih predmetov, in sicer za dragocenosti dne 6. februarja, za efekte pa 13. februarja 1933 od 15 dalje v uradnem prostoru na Poljanski cesti št. 15.

☉ Pumparec, obleke, suknjiče, najboljši nakup A. Presker, Ljubljana, Sv. Petra cesta 14.

Vrhnika

O lepem razvoju šahovske igre na Vrhniki so se javno izrazili pohvalno že največji slovenski in jugoslovanski šahisti. Tudi so se že oglašili predstavniki nekaterih klubov iz drugih mest, ki bi se z vrhnikiški šahisti radi spoprijeli na kakih prijateljskih tekmah. Vrhnikiški šahisti, ali se čutite dovolj močni, da bi mogli v borbi z drugimi mesti obraniti Vrhniki dober sloves, ki ga sedaj uživa v naši šahovski javnosti? Najbrž, da ne! Vpišite se radi tega talsoj v Šahovski klub Močnik. V klubu vam bo na razpolago najnovejša šahovska literatura in z rednimi vajami se boste lahko toliko izpopolnili v šahu, da boste spomladaj častno zastopali na turnirjih našo Vrhniko. V nedeljo 22. januarja ob 14 se vrši prvi redni občni zbor SK Močnik z volitvami novega odbora. K udeležbi se vabijo tudi vsi oni šahisti, ki doslej še niso v klubu včlanjeni. Kdor se v klub vpiše pred pričetkom obnovega zbora, bo imel že na tem obnem zboru aktivno in pasivno volilno pravico.

Mariborske vesti:

Splavarske težave

Maribor, 18. januarja.

Splavarstvo je eden glavnih gospodarskih faktorjev v Dravski dolini, ker je izrednega pomena za lesno industrijo. Od Fale do Dravograda se letno napravi in odpošlje po Dravi okoli 600 splavov. Pri tem je zaposlenih precejšnje število splavarjev in veliko delavcev, ki si z razmeroma lepo plačo pri spravljaju lesa in splavarenju služijo vsakdanji kruh. Za oba dravska bregova je splavarjenje eden od glavnih virov dohodkov. Drava je s svojim tokom najprikladnejše in najcenejše prometno sredstvo in prihaja spriču nizkih lesnih cen in visoke prevoznine po železnici vedno bolj do upoštevanja. — Zadnje čase pa je naletelo splavarstvo pri elektrarni Fali na precejšnje težkoče. Elektrarna ni hotela prepuščati splavov v nalašč zato narejenih napravah z izgovorom, da ima Drava

preizki vodostaj. To je povzročilo splavarskim podjetnikom ogromne nepotrebne stroške, ker so morali splave nad jezum razdirati, spraviti les z vozovi skoro kilometer dalje na drugo stran jezua, kjer so splav zopet sestavljali. Da zaščitijo svoje starodavne splavarske pravice, so se prizadeli splavarji iz Dravske doline zbrali te dni v Mariboru k skupnemu posvetoivanju v svojem tradicionalnem zbirališču na Pristanu, v gostilni Male Benetke. Udeležil se je sestanka tudi zastopnik falske elektrarne nadinženier Kipach. Splavarji so predložili zastopniku elektrarne svoje upravičene zahteve. Zahtevali so zopet dovoljenje, da se tudi ob nižjem vodostaju neovirano prepuščajo splavi in to na lastno odgovornost splavarjev, kakor se je to vršilo do predlanskega leta. Zastopnik elektrarne je obljubil, da bo podjetje upoštevalo želje splavarjev.

Karitativna predavanja

Maribor, 18. januarja.

Predavanje predsednika Karitativne zveze v Ljubljani č. g. Učaka o ideji krščanske dobrodelnosti, ki se vrši drevo ob 8 v dvorani Zadrzne gospodarske banke, bo tvorilo uvod v vrsto karitativnih predavanj, ki se bodo odslej vršila vsakih 14 dni izmenoma s Prosvetnimi večeri. Socialno vprašanje današnjih raznih razmer terja v zvezi s krščansko dobrodelnostjo od nas vseh mnogo pozornosti in mnogo požrtvovalnega dela. Živimo v neki kaotični dobi iskanih skozi različne probleme današnjih dni, ki se jim niti ne moremo posvetiti in jih prav pretrsti spriču eksistenčne stiske in dnevnih mrzličnih opravkov. Zato je prav, da se zberemo v čim močnejšem odzivu okrog ideje krščanske ljubezni, ki je med nami še vedno premalo, oziroma ne more dobiti pravega izraza v praktičnem življenju, kakor bi to pristojalo sodobnemu kristjanu. Čim bolj razpredena mreža karitativnih organizacij, institucij in karitativnega dela širom naše skofije naj priča o živi krščanski dejavnosti med nami. To bi bil praktičen pomen tega in naslednjih predavanj o karitativnosti in njenem odnosu do različnih sodobnih vprašanj in teženj: Poživiti med nami to krščansko ljubezen in dejavnost.

*

☉ Nov razpored smuških tekem. Upravni odbor mariborske zimskejske podzveze je z ozirom na vladajoče snežne in vremenske razmere izpremenil razpored smuških in zimskosportnih prireditvev, ki se vrše v okviru zimskosportnega tedna v Mariboru. Tekma v teku na 16 km za prvenstvo podzveze se bo vršila 22. januarja ob pol 9 dopoldne na desnem bregu Drave. Start in cilj v Radvanju pri gostilni Anderle. Smučarski pozdravni večer se vrši 21. t. m. ob 8 v hotelu »Orel«. Javno umetno drsanje se vrši v nedeljo, dne 22. januarja ob pol 15 na drsalšču. Ob 20 istega dne se vrši v hotelu »Orel« razdelitev daril in spominkov. — Mednarodna skakalna tekma je preložena na 2. februarja. Prijavitelj se je do 1. februarja opoldne.

☉ Iz mestnega sveta. V torek zvečer se je vršila na mestnem načelnstvu seja mestnega sveta. Na dnevnem redu so bile manjše zadeve gradbenega značaja. Občinskih davčin je bilo oproščenih 6 hišnih posestnikov za svoje novozgrajene stanovanjske hiše. Gradbeno dovoljenja so dobili: Franjo Vrabl, za zidanje dvorišnega poslopja in verande v Betnavski 64. — Amalija Tischler za preureditev izloženih oken na Aleksandrovi 16 in Copic August za zgradbo avtogaraže v Vrbnovi 12. — Uporabno dovoljenje pa sta dobila Egner Barbara in Alojz Bučar za tobačni paviljon na vogalu Vrbnove in Gosposvetske ceste ter Pergler za novozgrajeno lopo v Tatenbachovi ulici.

☉ Poročili so se v zadnjih dneh v Mariboru: Gustav Jelenc, pekovski mojster iz Pobrežja in Lupa Katarina, kuharica. — Šeruga Francišek, sin viničarja in Borovnik Regina, hči viničarja v Kosaških. — Ster Francišek, tkalski mojster in Lepeni Matilda, tkalka. — Skačej Ivan, ključavničar in Fritz Hilda, tkalka. — Pušić Franc, mizar in Regoršek Marija, delavka. — Vertič Hinko, monter in Lapič Angela, šivilja. — Gornjak Friderik, mizarski mojster iz Pobrežja in Ravš Ljubljana, šivilja. — Mladim parom želimo obilo sreče in blagoslova.

☉ Literarni večer priredi jutri v petek ob četrti na 9 zvečer naš čislani pisatelj dr. Maks Snuderl in Ljudski univerzi. Čital bo svoje še neznatne novele, ki imajo vseokoli satiričen značaj.

☉ Ukinkeni odseki pri mestnih podjetjih. Glasom statuta Mestnih podjetij so ukinkeni odseki občinskega sveta, ki so vodili nadzorstvo nad posameznimi podjetji. Na seji MP, ki se je vršila v torek, so prevzeli nadzorstvo nad podjetji člani

upravnega odbora MP in sicer za vsako podjetje po eden.

☉ Karitativno predavanje gosp. priorja Učaka se vrši za duhovnike-treterednike danes ob 4 popoldne v franciskanskem samostanu, za mariborsko javnost pa ob 8 zvečer v dvorani Zadrzne gospodarske banke. Vsi prijatelji karitativnosti so iskreno vabljeni, kakor tudi oni, ki se za to aktualno stvar zanimajo. Vstopnine ni.

☉ Iz gledališča. Za drevo napovedane premijere ne bo radi nenadne obolelosti gospe Zakrajškove.

☉ Občni zbor SSK Maratona se vrši jutri v petek dne 20. t. m. ob 8 zvečer v lovski sobi hotela »Orel«.

☉ Jadrano letalska skupina ima drevo ob 20 reden sestanek v prostorih kluba »Naša krila«. Razpravljalo se bo o gradbi novega letala.

☉ Prosvetno in podporno društvo »Nanos« ima svoj prvi redni občni zbor v nedeljo ob 9 dopoldne v mali dvorani Narodnega doma.

☉ Ljudska univerza v Studencih. Drevo ob 19 predava dr. Vilko Marin o »razvoju človeka do poroda«. Predavanje je namenjeno samo odraslim moškim, mladoletnim je vstop prepovedan.

☉ Volilni imeniki. Mestno načelnstvo bo v času od 16. do 31. januarja t. l. popravljalo v smislu tozadevnih določb stalne volilne imenike za mestno občino mariborsko. Radi tega se bodo sprejemale stranke v konskripcijskem uradu v navedenih dneh le od 11 do 13.

☉ Smrt kosi. V Židovski ulici 2 je umrl restavracijski uslužbenec Stefan Zorenč, star 31 let. Pogreb blagaja rajnega bo jutri ob 3 popoldne iz mrtvašnice na Pobrežju. Naj počiva v miru, žalujoci nam so žalje.

☉ Tragična smrt pod vozom. Iz Jarenine nam poročajo o tragični smrtni nesreči, ki se je prigodila te dni na domu posestnika Šefa na Jareninskem vrhu. Žrtev te nesreče je postala mlada gospodinja soproga Rozalija. Proti večeru so pripeljali na dom iz hoste voz vejevja. Na precej nagljenem obronku se je voz nagnil na stran in bilo se je bati, da se bo prevrnil. Gospodinja, ki je videla nevarnost, je naglo prihitela ter skušala voz podpreti. Voz se je prevrnil na nesrečnico ter jo s tako silno pritiskal k tlom, da je umrla, še predno so zamogli vejevje in voz odstraniti. Nesreča, ki je zahtevala kot žrtev življenje jedva 27 letne obče priljubljene žene in mlade matere, je povzročila v celem okolišu splošno sočustvo in je pokojnico in njenimi žalostnimi sorodniki.

☉ 12 let ukradli. Meseca junija lanskega leta so se pričele pri mesarskem mojstru Vincencu Piršu tatvine, ki jih dolgo ni mogel pojasniti. Iz hladilnice v mestni klavnici so zmanjkala Piršu od časa do časa cela teleta. Vseh takih tatvin je bilo 12. Jasno je bilo, da so morali biti s tatvinami v zvezi nastavljeni mesarskega mojstra. Tozadevna preiskava je tatvine pojasnila in krivci so se včeraj zagovarjali pred sodnikom okrožnega sodišča. Obtožnica okrivlja dejanj mesarske pomočnice Josepa S. Janca, P. in Josipa T. Prvi se je osamo-svojil ter začel sam obrt druga dva, ki sta ostala pri mojstru, pa sta ga zalagala s teleti iz mojstrske hladilnice. Sodišče ni moglo točno ugotoviti, če so vsa teleta mojstra Pirša ukradli samo osumljeni par tatvin pa se jim je res dalo dokazati. Obsojeni so bili prva dva vsak na en mesec, Josip T. pa na 14 dni strogega zapora in sicer pogojno za dobo dveh let.

☉ Žaga v nevarnosti. Žaga lesnega industri-jalca gosp. Kobija v Bistrici pri Limbušu, ki je pred leti postala žrtev plamenov, se je nahajala v noči na eredo zopet v veliki nevarnosti. Nastal je okoli polnoči požar v stanovanju mojstra, ki se nahaja v hiši v neposredni bližini industrijskega objekta. K sreči je bil ogenj še pravočasno opažen in gasilnim društvam, ki so prihitela iz Maribora in okolice, se je posrečilo ogenj omejiti ter oharovati žago usodnih posledic. Požar je upepelil na hiši streho ter napravil občutno škodo.

Kulturni obzornik

G. K. Chesterton: »Grehi princa Saradina«

Gilbert Keith Chesterton je eden najpomembnejših in najodličnejših predstavnikov angleškega kulturnega sveta. Značilna zanj je širina v smislu univerzalnosti, ki je najbistvenejša poteza njegovega duha. On ni samo književnik v navadnem leposlovnem pomenu, marveč objema in združuje v svojem delu tako-rekoč vsa torišča duhovne tvornosti. Chesterton je žurnalist, teolog, romanopisec, filozof, biograf, humorist itd. Pri nas ga poznamo zlasti kot enega najvidnejših modernih konvertitov. Kot pisatelja smo ga do sedaj poznali po njegovem romanu »Četrtek« v prevodu Otona Zupančiča.

Sedaj pa nas je seznanila jugoslovanska knjižarnica z novo leposlovno knjigo tega znamenitega pisatelja. Je to zbirka »detektivskih« zgodb z naslovom »Grehi princa Saradina«, ki je izšla v okviru Leposlovne knjižnice kot njen 10. zvezek. Zgodbe, ki jih je prevedel iz angleščine dr. Fr. Kimovec, imajo izvirne naslove »Preprostost očeta Brown« ter spadajo v znamenito Chestertonovo tetralogijo o junaku očetu Brownu, ki razen pričujoče zbirke obsega še »Očrtnost«, »Neverot« in »Tajno očeta Brown«.

Oče Brown je glavni junak teh »detektivskih« povesti, katerih je v zbirki dvanaest: Višnjev križ, Tajnstveni vrt, Čudne stopinje, Utrinki, Nevidni človek, Poštenost Izraela Gova, Napačna oblika, Grehi princa Saradina, Božje kladivo, Apolonovo oko, Znamenje zlomljenega meča in Trojno smrtno orodje. To so zgodbe, v katerih se nam odkrivajo krinke tai-

nih človeških zločinov. Tisti, ki trga te krinke, je oče Brown — »detektiv in oče in duhovnik«. (Uvod.) Češar ne vidi drug, vidi on, in češar ne zmorejo drugi, zmore on: odkriti in pojasniti tajne zločinov. Bistvo opazovanje, kateremu ne uide nobena podrobnost, ostro mišljenje, ki zna zvezati pojave med seboj ter jim poiskati tudi vzrokov v povzročiteljih — torej ne le zunanje, marveč tudi psihološko opazovanje — in končno neizmerna dobrota ter odpuščajoča ljubezen: vse to je značilno za očeta Brownu, duhovnega detektiva, ki ne »razkrinkava« ljudi zaradi družabne pravice, marveč zaradi resnice in človeka, ne zaradi kazni in ječe, marveč zaradi spoznanja in odpuščanja, velikim apostolskim namenom, da se povrnejo k dobremu.

Zato te zgodbe nimajo samo leposlovnega pomena, čeprav tudi v tem razodevajo izredno nadarjenega pripovednika, marveč imajo vse razen umetniškega še neki globlji, versko-filozofski pomen. Kakor ni nobenega dvoma, da predstavlja Chesterton celoten pojav v sodobni kulturi svojstven svet, tako tudi njegovo literarno delo razodeva nekaj edinstvenega. Kot človek in mislec je Chesterton združil nasprotje Narave in Razodetja, in se je zato z uspehom znal boriti zoper brezdušni materializem in zoper zmote intelektualizma, tako da ga smemo prištevati med najodličnejše moderne apologete katolicizma. Kot prisrčen in pripovednik pa združuje v sebi v največji skladnosti elemente tradicije in modernih smeri. Avanturistika, napetost in romantika je značilna zanj prav tako kakor za večino angleških pripovednikov, toda kar ga loči od čistih fabulistov, so idejno-simbolične osnove njegovih spisov. Chesterton je mojster v enem in drugem združuje pisateljsko iznajdljivost kakaga Doylea in blestečo duhovitost kakaga Shawa, o katerem je napisal študijo. Njegove »detektivske« zgodbe zato pomenijo nov, sodoben način avanturističnega slovstva. Zanje je značilna znova na-

petost in blesteča miselna ostrina, polna duhovitih domelie, presenečenj, nasprotij in paradoksov. Pisatelj rad družu resničnost s fantastičnostjo in grotesknostjo, a tako, da mu je fantastičnost resnična, resničen fantastična. Neprekosljiv je, kar se tiče napetosti prizorov in presenetljivih razrešitev situacij in problemov.

Vse njegove zgodbe so pisane z globoko prodornostjo ter skrivajo v sebi zlasti jedno resnico. Odkljuje jih življenjska širina, bogastvo misli in slik ter edinstvena originalnost duha. Chesterton zna predsteti za videz pojavov do njih notranjega smisla in je izvrsten poznavalec človeške duše in njenih slabosti. Zato je nadvse hvaležno čtivo zlasti za tiste, ki iščejo v umetnosti ne toliko zabave, kot razrešitve človekove skrivnosti in življenjskega smisla. Chesterton zadovolji bravca ne le estetsko, marveč tudi idejno.

France Vodnik.

*

»Križem sveta.« Slike z doma in iz tujine. Izdala Goriška Mohorjeva družba, 1932. Sestavlja prof. Rado Bednarik. — V drobni knjižici je zbral Bednarik sestavke raznih znanstvenih raziskovalcev tujih zemelj z vse živostjo in posebnostjo krajev, ljudi in običajev. V uvodu »Človek in zemlja« da pisatelj kratek opis raznih kulturnih krogov in razvoj kulture splošno z ozirom na kakovost tal, kjer žive posamezni primitivci. (Seveda je ta teza brez spremstva drugih okoliščin, ki so vplivale na razvoj kulture, precej enostranska!) »Milanski sprehodi« so zelo živahni in jedrati. Tem slede posebnosti iz življenja primitivcev: »Pri človeških lovcih na otoku Borneo«, »Kaj Kitajci jedo in pijejo«, »Pod zvezdnim praporom« (Združene ameriške države), »Vstili iz kitajskega Turkestan«, »Kečji praznik v Maroku«, »Pri afriških Hamitih« (Eritreja, Somalija), »V deželi menihov« (Tibet), »Človek je človeku brate« (Belgijski Kongo), »V nepoznanem prostanstvu« (Sibirija), »Umirajoča Av-

stralijec«, »V savanji« (Južna Amerika), »V gozd na gorci«. Pisatelj je mnogokje žgoče razmišljal krivice belcev nad primitivci, pisal je v sočni slovenščini in se dotaknil vseh takih posebnosti, ki bodo preprosto ljudstvo priklenile ob zimskih večerih h knjigi. In s tem je v glavnem dosežen namen knjige. — I.

Zlatna knjiga št. 25: Vlasta Petković: Cirkus. Ilustriral Zdrinski. Stane 15 Din, za abonente 10 Din. Naroča se v knjižarni Geze Kohna, Beograd, Knez Mihajlova 1.

»Odmev iz Afrike«, misijonski mesečnik s slikami. Letnik 30. Blagoslovljen po papežih Piju X., Benediktu XV. in Piju XI. Stane za celo leto 10 D. Naroča se pri Družbi sv. Petra Klaverja, Ljubljana, Metelkova 1. — Vsebinska št. 1 (januar): Blagoslov našega nadpastirja k P. letniku »Odmeva iz Afrike«. — Stotero. — P. Moršer ima navzile mrazu — vročino. — Neboški posredovalci na zemlji. — Daleč notri v Afriki stoji prazna skatlija iz pločevine. — Veselo novice iz Korhogo. — Manjka najpotrebnejšega. — Kratka misijonska poročila. — Božična zgodba iz Ugande. — Uslikane molitve na priprošeno služabnice božje Marije Terezije Ledochowske. — Za Ledochowskino spominsko knjižnico. — Slovenski misijonarji iz Afrike v Ljubljani. — Za vse naročnike »Odmeva« in »Zamorčaka« berejo afriški misijonarji letno 500 sv. maš.

»Zamorčaka«, misijonski mesečnik s slikami za mladino. Letnik 21. Prinaša lepe povestice, slike in potopise iz zamorskih dežel. Za mladino jako vzgojen in poučen, zato ga č. g. kat. katehetom in enj. staršem toplo priporočamo. Cena na leto 7 Din. — Naroča se tam kot »Odmev iz Afrike«, Ljubljana, Metelkova 1. — Vsebinska št. 1 (januar): Zamorček pri Jezušku. — Zamorčkovo pismo. — Jezusove prijateljice. — Veselo in žalostno iz Abesinije. — Iz misijona sv. Peter. — Afrika, ti čudni kraj. — Za umirajočega očeta. — Naši mali kodroglaški. — Nocoj pride še obisk. — Uganke. Za vse naročnike »Zamorčaka« in »Odmeva« berejo afriški misijonarji letno 500 sv. maš.

Dnevna kronika

Kaj pravite?

»Slovenski Narod« je list, ki ga njegova žilica venomer vleče na razglabljanje cerkvenih in verskih zadev, katere pa umeva kar po svoje, kakor je pač že razen iz starih časov. V kulturnoobojnem razpoloženju je ostal sam sebi zvest.

Dne 16. t. m. je osrečilo svoje bratce z »Aforizmi o zakonskem življenju«. Ti »aforizmi« so sicer brez humorja in »vica«, niso pa brez namena smeti zakon in zakonsko življenje, kakor to delajo razni ošlarijski špijsari. Takih se je iznebil:

»Za zakonsko srečo čisto ni treba drugega kot da mož čeni vse verjame.« — »Le zakonci trde, da je zakon v krizi.« — »Če hočeš čeno spoznati, se oženi; nikakor se pa ne smeš oženiti, če hočeš čeno oboževati.« — »Kdor ne pošane nerezov v zakonu, ne bo nikdar obolel na živčni bolezni.« Ild. Z eno besedo! Kdo stopa v zakon, je norec; zato obožuje čeno izven zakona! To je moralni nauk teh-le »Narodovih« aforizmov.

In če bo cerkvena oblast nastopila za svetost zakona ter obsodila takole, četudi pheklo, pa vendarle prozorno zasmevanje zakona in urejenega zakonskega družinskega življenja, bo pa ogenj v strehi, kakor je bilo pri leden po novem letu leta 1913. Tedaj je ljubljanski knezoškof dr. Jeglič izdal pastirski list proti maltuzijizmu in uničenju še nerojenega človeškega zaroda. Ta stvar, ki ni le versko moralnega, marveč tudi velikega narodnega pomena za mali slovenski narod, je tedanjemu »Slovenskemu Narodu« dala porod, da se je razhudil na škofa in njegove pastirski list, češ da se vlika v stvari, katere mu niso nič mar.

Kakor je videti, je ta list od 1. 1913. do 1. 1933. ostal res pri svojem in da prej ko slej vneto pobija vse, kar mora Slovence in katoličane biti sveto.

Sedaj pa pričakujemo, da bomo za te vrstice deležni ognja in čepela iz Knafljeve ulice, kjer si laste monopol za edino merodajno vzgojo človeka in naroda v smislu citiranih aforizmov.

Išias

je živčna bolezen, ki se zdravi doma z gotovim Pistyanskim blatnim obkladom »Gamakompresa«. V vsaki lekarni. Informacije: Drogerija Gregorič, Ljubljana, Prešernova 5.

Koledar

Cetrtek, 19. januarja: Marij in tovariši, mučenici: Kanut, kralj, mučenec. — Zadnji kraje ob 7.15. Herschel napoveduje spremenljivo vreme.

Novi grobovi

† V Ljubljani je umrla gospa Antonija Benedičič, soproga policijskega nadzornika. Pogreb bo v petek ob 14.30. Naj v miru počival! Zalujočim naše iskreno sožalje!

† V Kamniku je umrla gospa Marija Trampuž, roj. Strus, mati odvetnika g. dr. Trampuša. Pokopali jo bodo danes ob 16. Blag ji spomin! Zalujočim naše globoko sožalje!

† V Beli pri Spitalu je 18. januarja po dolgi bolezni umrla mlada gospodinja Angela Grabnar, žena posestnika Franceta Grabnarja. Zapušča petoro otročev. Pogreb bo v petek dopoldne v Spitalu. Oslani rodni naši sožalje, blagi rajski pa naj svedli večna luč.

Osebnosti

== Gostovanje opernega tenorista g. Gostiča v Splitu. Naš odlični operni tenorist g. Jože Gostič bo prihodnjo soboto 21. januarja gostoval v Splitu v operi »Rigoletto«, v nedeljo pa v operi »Mala Floramye«.

== Reaktivirani so na podlagi razsodbe državne sveta naslednji srednješolski profesorji oziroma supletiti: Na klasični gimnaziji v Ljubljani: dr. Karel Capuder, Josip Cop, Josip Koletič, Andrej Prebil in Ernest Tome. Na realni gimnaziji v Kranju: dr. Ivan Ambrožič, Franc Ambrožič in Niko Kuret. Na realni gimnaziji v Kočevju Alojzij Nivek. Na realni gimnaziji v Novem mestu France Capuder. Na realni gimnaziji v Celju Janko Presker.

== Promocija. Munda Jože promovira danes na univerzi v Gradcu za doktorja vsega zdravilstva. Čestitamo!

Ostale vesti

— Slov. kat. akad. starešinstvo v Ljubljani ima dne 22. januarja 1933 ob pol 4 popoldne redni občni zbor v dvorani Akademskega doma, Miklošičeva 5, z običajnim dnevnim redom. Eventuelne predloge članov je treba javiti odboru pismeno tri dni prej. V slučaju nesklepnosti se vrši pol ure kasneje drugi občni zbor z istim dnevnim redom, ke sklepa ob vsaki udeležbi. — Odbor.

— Število katoličanov v Jugoslaviji. Zadnja statistika kat. školovskih ordinarijato izkazuje število vernikov nekaj nad 5.600.000. Grkokatolikov je 46.000.

— Gg. duhovnikom ljubljanske in mariborske škofije. Liturgijo pri sv. maši zelo dvigne missa recitativa v narodnem jeziku. Vodstvo misijonske pisarne v Ljubljani opozarja gg. duhovnike na ugodno priložnost, da si nabavijo po izredno nizki, izjemni ceni »Red in pravila sv. maše« (10 izvodov 15 Din) in »Vloge« za posamezne nedelje in praznike (50 izvodov 10 Din). S tem je omogočeno, da se tudi za posamezne nedelje in praznike za malenkostno vsoto nabavi slovenski tekst svete maše. Posebej opozarjamo na to gg. katehete, ki skušajo poglobiti med šolsko mladino sodelovanje pri liturgiji sv. maše. — Misijonska pisarna v Ljubljani.

— Oprostilna razsodba. Pred sodnikom poedinem deželnega sodišča v Ljubljani sta 18. januarja zagovarjala g. Jože Ambrožič, župnik in g. Vilko Pipp, kaplan, oba v Bohinjski Bistrici. Obtožena sta bila po § 165. Neka oseba je prestopila v pravoslavje. Na prižnici sta ob tej priliki oba svarila pred odpadom od vere, uporabljajo pri tem besede katekizma. Sodnik je oba gospoda opustil z utemeljitvijo, da sta izvršila le svojo duhovniško dolžnost. Državni pravnik je prijavil priziv.

— Slike dr. Jan. Ev. Kreka, ki jih je izdala in založila Prosvetna zveza v Ljubljani, vzbujajo splošno pozornost. Brez dvoma so te slike najpreciznejše izdelane, ki nam predstavljajo našega Evangelista takega, kakršen je bil v resnici. Dolžnost vseh prosvetnih in izobraževalnih društev kakor tudi vseh hranilnic in posojilnic ter konsumnih društev je, da si nabavijo te slike, s katerimi naj okrasijo svoje poslovne prostore. Društva in organizacije, vključene pri Prosvetni zvezi, dobe slike za 50 Din, privatniki in nevljučene organizacije plačajo 65 Din. Naročajo se pri Prosvetni zvezi v Ljubljani, Miklošičeva 5.

— »Beneški trojčki«, veleabavna burka, izide koncem tega meseca, tako nam je zagotovila Mi-

sijska tiskarna v Grobljah, ki tiska zbirko Ljudskih iger. Na številna vprašanja, ki prihajajo na Prosvetno zvezo v zadevi omenjene igre, priobčujemo izjavo tiskarne ter prosimo društva, da vamejo v svoj predpustni repertoar to igro, katero bodo lahko še igrala za pustno nedeljo 26. febr.

— V Službenem listu kr. banske uprave dravske banovine št. 5 od 18. t. m. je objavljena »Krajevna določba o ukinitvi konzularnih zastopništev«, dalje »Uredba o izplačilnih rokih za vloge in druge dolgeve Konzumnega društva za Slovenijo in Ljubljano«, »Uredba o izpremembah in dopolnitvah v uredbi o ocenjevanju sodnikov rednih sodišč in šerijatskih sodnikov«, »Naredba o izpremembi naredbe o izvajanju zavarovanja glede prostovoljnega zavarovanja«, »Pravilnik fonda za pospeševanje domače kulture oljvitih rastlin«, »Ratifikacije mednarodnih konvencij«, »Norme za cestne mostove«, »Dopolnitev pravilnika o sprejemnih radijskih aparatih«, »Tarifno obvestilo za les na Rudniku«, »Odkup predvojnega srebrnega denarja«, »Razglas o podaljšanju veljavnosti navodil glede občinskih računov«, »Sestava oddelkov državnega sveta in njih področje za l. 1933« in »Odločbe obče seje državnega sveta«.

— »Franz Josefov« grenčica izvrstno služi pri zlati žili in bolečinah v bokih.

— Program »Putnikovega« potovanja na Dunaj je naslednji: Sobota 28. januarja: Odhod iz Ljubljane, gl. kol. ob 21.50 s posebnim vlakom čez Maribor in Gradec. Udeleženci za dežele vstopijo v poseben vlak v Ljubljani ali pa na Zidanem mostu, v Celju, Pragerskem in Mariboru. Nedelja 29. januarja: Odhod iz Maribora okoli 2 ponoči. Prihod na Dunaj okoli 8. Prevoz v hotele, nastanitev, zajtrk in odmor. Ob 10.30 predstava bivše španske jezdne šole. Popoldne koncert v »Tonkünstlerhaus« ali pa obisk kavarne »Dancing«. Ponedeljek 30. januarja: Sestanek pred opero, nato ogled mesta in »Schönbrunn« z avtobusi. Popoldne prosto. Torek 31. januarja: Dopoldne prosto. Popoldne izlet v Klosterneuburg, nazaj čez Kobenzl v Grinzing (zum Heurigen), večerja. Sreda 1. februarja: sestanek pred kulturno historičnim muzejem, obisk muzeja, rotovža, dvora, cerkve sv. Štefana, kapucinske grobnice itd., vse pod strokovnim vodstvom. Popoldne je prosto. Cetrtek 2. februarja: ob 7.30 prevoz iz hotela na postajo (Südbahnhof), ob 8 odhod posebnega vlaka na Semmering, kamor dospe okoli 10.30. Sprehodi, smučanje, sankanje in druge prireditve. Ob 22 odhod iz Semmeringa čez Gradec in Maribor. V Zidanem mostu se ločijo izletniki za Ljubljano. Petek 3. februarja: Prihod v Ljubljano okoli 6. Vozna cena za tja in nazaj Ljubljana—Wien znaša II. razred 433 Din, III. razred 296.50 Din. Naročniki radiopostaje Ljubljana plačajo na podlagi potrdila te postaje II. razred 408 Din, III. razred 217.50 Din. Prijave za ta izlet sprejema najkasneje do 24. januarja 1933 »Putnik« v Ljubljani.

— Ponesrečena. Pri delu je padel 48letni Leopold Novak, hlapec v župnišću v Kranju. Zlomil si je desno nogo. — V mlin je peljal žito včeraj dopoldne 21 letni posestnikov sin Stanko Tepec iz Dragomelj. Voz se mu je pa prevrnil in ga pokopal pod seboj. Stanko si je zlomil desno nogo.

— 300 letnico gimnazije v Varaždinu bodo letos slovesno praznovali. Vse tozadevne priprave so že v teku. Ob tej priliki se bo vršil tudi kongres vseh živih maturantov varaždinske gimnazije.

— Pri zastrupljenih, ki jih povzroči pokvarjena hrana, dalje alkohol, nikotin, morfijs, kokain in opij, je uporaba naravne »Franz-Josef« grenčice zelo važno domače sredstvo. Zdravniški strokovni spisi navajajo, da pri zastrupljenih s svinčom »Franz-Josef« voda ne le naglo odstrani najbolj trdovratno zaprtje, marveč tudi učinkuje kot specifično protisredstvo. »Franz-Josef« grenčica se dobiva v lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

— Nad 14 milijonov litrov opojnih pijač je v letu 1932 popil Zagreb. Od te številke odpade na vino 11.900.000 litrov, na žganje, rum, likerije in druge žgane pijače 322.000 litrov, na pivo pa 2.600.000 litrov. Brezalkoholnih pijač je popil Zagreb samo 46.000 litrov.

— Velika umrljivost otrok v okolici Osijeka. V vseh okoliških vaseh Osijeka je opaziti silno veliko umrljivost otrok. Tako je n. pr. v Tenju umrlo v preteklem letu 145 ljudi, od tega 53% otrok. Tako velik odstotek umrlih otrok so zabeležili tudi v ostalih vaseh okrog Osijeka in tudi v mnogih drugih slavonskih vaseh. Zdravniki in drugi izvedenci so mnenja, da je tej veliki umrljivosti otrok predvsem krivo nepoznanje najprejmišljivejših higijenskih predpisov. Matere ne vedo, kako naj vzgajajo otroke, da bodo zdravi in odporni. Zaradi tega sta se tamkajšnja Protituberkulozna liga in Dom narodnega zdravja odločila zahteti s tečaj za matere in dekleta nad 18 leti, o negi in prehrani dojenčkov.

— Slavonski rekorderjedec. V vasi Marjančih v Slavoniji živi vrvarski pomočnik Imre Getto. Star je šele 21 let in je silno šibkega telesnega ustroja. Tehta samo 48 kg. Kljub temu pa je največji jedec v vsej Slavoniji. Te dni je v neki gostilni za stavo 100 Din pojedel 40 kuhanih jajc, pol kilograma kruha in popil liter vina ter tri pokalice. To vse je pojedel za malico, potem ko je doma uro poprej temeljito kosil. Ko je vse to popravil, je zahteval še par koblas, katerih mu pa niso dali, ker so se bali, da bi mu škodovalo. Za Svečnico obljublja, da bo pojedel štiri pečene kokoši.

— Na 15 let ječe je bila v Petrinju obojena kmetica Stana Končar, ker je lani z nožem zaklala kmetico Milko Končar, s katero sta živeli v stalnem sovražnosti. Poleg tega mora plačati 11.500 Din odškodnine otrokom pokojne Stane Končar.

— Cerkvemim zborom priporočamo sledeče skladbe: 1. Ekel s. M. A.: Sopek raznih cerkvenih pesmi za meš. zbor, Din 20. 2. Faist Dr. D.: 12 raznih cerkvenih pesmi za mešani zbor. Partitura Din 20, glasovi po Din 4. 3. Foerster A.: 12 raznih cerkvenih pesmi za mešani zbor, Din 12. 4. Grum Ant. Priložnostne pesmi za izvenckrkvne in družbene slavnosti (13 mešanih in 3 moški zbori), Din 20. — 5. Leban I.: Zbirka pesmi za mešani zbor. (Obsega razne cerkvene pesmi.) Din 16. 6. Leban I.: Domači glasli. Razne cerkv. pesmi za meš. zbor, Din 20.

— V fotopredavalnici drogerije Gregorič v Ljubljani, Prešernova ulica 5 za 19. t. m. napovedano predavanje g. prof. B. Jakca, se vsled zadržkov preloži na kasnejši čas.

Pri zimskem sportu

NIVEA-CREME ali OLJE

Nadrgnite si pred odhodom na planine vsa svetlobi in vetru izpostavljena mesta z Nivea-Creme ali Nivea oljem ter ponavljajte to masiranje med poljo po potrebi čim večkrat. — S tem zmanjšate nevarnost pred neprijetnimi solinimi opeklinami in se vam ni treba bati, da bi koža postala suha. Nivea-Creme in Nivea-olje da Vaši koži tisto čudovito lepo bronasto barvo, s katero se tako radi vračamo s sportnih robov domov. Samo Nivea-Creme in Nivea-olje vsa tujeta koži soroden in kožonegujoč »cucerit«.

Jugosl. P. Beiersdorf & Co. d. s. o. j., Maribor, Gregorčičeva ulica 24

Celje

— Pevski zbor KPD je naštudiral program za cerkveni koncert. Radi mraza pa se koncert ne bo vršil sedaj, temveč 2. aprila. Začel se bo pa takoj študirati nov program slovenskih narodnih in umetnih pesmi. Vse, ki se mislijo prijaviti pevskemu odseku, prosimo, da to store takoj, ker se pozneje novi člani ne bodo več sprejemali. Prva pevska vaja je drevi ob 8 v Domu.

— Gostovanje ljubljanske drame. Dne 24. t. m. bodo gostovali v celjskem mestnem gledališču člani dramskega gledališča iz Ljubljane z Rostandovo dramo: »Veste«.

— Združenje vojnih invalidov prosi za objavo sledeče notice: Krajevni odbor UVI v Celju bo priredil letos svojo običajno javno tombolo prvo nedeljo v mesecu juliju. Vsa tukajšnja humanitarna društva se naprošajo, da ta dan opuste svoje prireditve.

— Krajevna protituberkulozna liga v Celju bo imela svoj redni letni občni zbor v četrtek, dne 26. januarja t. l. ob 8 zvečer v mestni posvetovalnici na magistrali.

— Prostovoljno gasilno društvo v Gaberju bo imelo svoj redni letni občni zbor dne 2. februarja t. l. ob 2 popoldne v Gasilnem domu.

— 40. redni občni zbor Savinjske podružnice SPD bo v četrtek, dne 26. januarja t. l. ob 8 zvečer v spodnjih prostorih Narodnega doma v Celju.

— Občinska seja mestnega zastopa celjskega bo v petek, dne 20. t. m. ob 8 zvečer v posvetovalnici na mestnem magistratu.

— Umrli sta v tukajšnji javni bolnišnici Iliš Marija, 30 letna dekla s Polzele. V Trnovljah je umrl 18 letni električar Komerecki Albin.

— Nesreča na postaji, 27. letna pos. hčerka Božič Marija z Gomilkega je 17. t. m. ko je hotela stopiti v Laškem na vlak, padla in si zlomila desno nogo.

— Svojemu gospodarju kradel obleko. Celjska policija je na podlagi tiralice orožniške postaje v Mozirju, aretirala 50 letnega hlapca Potočnika Franca, ker je v nedeljo, dne 15. t. m. ukradel svojemu gospodarju g. Goltniku v Šmihelu pri Mozirju več obleke, vredne 1925 dinarjev. Potočnik tatvino popolnoma priznava, pač pa je večinoma že vse razprodal.

Ptuj

Pobiranje najemniškega vinarja. Ptujski občinski svet je ob priliki sprejela proračuna za tekoče leto sklenil, da se v tem letu pobira najemniški vinar in sicer pri najemninah od 200 Din 6 odstotkov, pri najemninah od 300 Din 8 odstotkov in pri ostalih najemninah 12 odstotkov. Ker je pričakovati, da se bo odobritev proračuna zavlekla, priporoča mestna uprava hišnim posestnikom, da že sedaj odtegujejo najemniški vinar v zgornjem obsegu.

Veteransko društvo v Ptujju je imelo v nedeljo, 15. t. m. svoj redni občni zbor. Glasom poročila šteje društvo 160 rednih in 3 častne člane. Med rednimi je 50 uniformiranih. Društvo si je nabavilo krasno zastavo, ki jo je blagoslovil svečano proš. dr. Zagar v farni cerkvi, dne 13. novembra pr. l. Ker je bil po pravilih lanske leto izvoljen odbor za triletno poslovno dobo, so letos odpadle volitve. Predsednik društva je Jakob Stožer, podpredsednik pa Ignac Vauda.

Za tolmača nemškega jezika pri okrajnem sodišču v Ptujju je imenovan profesor Fran Alič.

Smrtna kosa. V področju župnije sv. Petra in Pavla v Ptujju so umrle: Jera Grahar, najemnica iz Brstja v 45 letu; Jera Zelenko, zasebnica iz Kicara v 70 letu; Ana Esib, žena želarja iz Grijane v 55 letu svoje starosti. Blag jim spomin.

Litija

Poroke. V župni cerkvi v Šmartnem pri Litiji se je poročila domačinka gdna Leopoldina Pirc, uradnica turško-prometne pisarne Putnik v Ljubljani, z g. mornariškim kapetanom ing. Vilkom Erženom, ki službuje pri vojni mornarici v Tivatu. Iskrene čestitke!

Premestitev. Iz Litije je bil premeščen po službeni potrebi prometni uradnik g. Artur Wolbang na postajo Škofja Loka; v Litijo pa iz Velenja g. Milan Štok.

Sprejem Korošcev na litijskem koledvorn. Naše vrle koroške pevce so tudi Litijani prav priskočno pozdravili, ko so se v ponedeljek iz Trbovelj peljali v Ljubljano. Peron na postaji je bil nabito poln občinstva, šolski otroci z zastavami so prišli v spremstvu svojih učiteljev in učiteljev, nastopili so vrli litijski gasilci z gasilsko godbo na čelu pod poveljstvom g. Emila Koprnivkarja. Ko se je vlak ustavil, so koroške pevce pozdravili zastopniki občine in Jugoslovanske Matice, nakar je v imenu Katoliškega prosvetnega društva v Litiji spregovoril litijski župnik g. Vinko Lovšin. Za lep in prisočen sprejem se je zahvalil njihov voditelj g. župnik Poljanec, nakar je vlak ob mahanju in vzklikanju Litijanov odbrzel proti Ljubljani.

Zima je tudi v naše kraje prišla in pokrila s precej debelo plastjo snega vse okolico. Sneg je dobrodošel našim smučarjem, katerih je čedalje več, prav pa tudi voznikom lesa in drv, ki lahko mnogo več te robe zvozi na litijsko postajo. Poslednji čas se je izvoz lesa nekoliko odprl, tako da so že močno odprodali čez leto napravljena drva, na žagah so spravili v denar skoraj vse zaloge bukovi kakor tudi smrekovih desk, na litijski postaji pa čeka par tisoč bukovi in hrastovi pragov na prevzem. Kakor zatrjujejo lesni trgovci, se cena lesu sicer ni prav nič dvignila, pač pa so italijanski trgovci v bojazni pred napovedano carino po Sloveniji že pred novim letom nakupili skoraj vse zrezan bukovi in smrekovi les. V denar gre sedaj malo bolj tudi kostonjev les za tanin, ki se delno izvaža na Madjarsko, cena je pa tako nizka, da posestnik-kmet za les takorekoč nič ne dobi, krije komaj stroške prevoza na litijsko postajo.

Jesenice

Zadnja pot Petra Rozmana. Vse, kar je količkar moglo, se je v torek popoldne zbralo pred hišo žalosti, iz katere so k večjemu počitku nesli Petra Rozmana. Združeni pevski zbori so mu zapeli in solzile so se oči pri spominu, da je pokojni Peter nešteto krat takole prepeval raznim tovarišem in prijateljem, ki so jih pred njim odnesli k večnemu pokoju. Mimo Krekovega doma, v katerem so prav takrat prepevali koroški pevec, se je razvil dolg sprevod. Godba Krekovega prosvetnega društva mu je na vsej poti igrala v srce segajoče žalostinke. S Krekovega doma in jeseniške hranilnice sta poleg narodnih zastav v pozdrav koroškim pevcem, viseli tudi žalni zastavi svojemu članu in ustanovitelju. Na grobu mu je spregovoril g. Križman in nam vsem postavil vrliga Petra Rozmana za zgled. Tudi predsednik sekcije JSZ na Jesenicah tov. Gaser se je v imenu Jugoslovanske strokovne zveze poslovil od pokojnega. Mračilo se je že, ko so množice pogrebcev zapuščale pokopališče, na katerem smo zagrebli draga nam Petra Rozmana, čigar spomin ostane med nami trajen.

Kamnik

Sprememba posesti. V ponedeljek je bila na dražbi prodana znana gostilna pri »Keburcu« v Maistrovi ulici. Cenjena je bila na 96.000 Din, najmanjša ponudba pa je znašala 61.000 Din. Za dražbo je vladalo precejšnje zanimanje, saj se je oglašilo 9 kupcev, med njimi polovica Kamničanov. Šest reflektantov je moralo od dražbe odstopiti, ko je sodnik razglasil, da dražbeni pogoji izključujejo one kupce, ki ne bi mogli plačati v gotovini, ampak samo s hranilnimi knjižicami. Tako so ostali samo trije dražitelji, ki so razpolagali z gotovino. Največ (116.000 Din) je ponudil posestnik g. Birk iz Doba pri Domžalah, ki je bil pred vojno hotelir v dobro znanem hotelu pri »Ribnikcu« v Postolju.

Občinsko cesto čez Mekirje in Godič do Stranj so uredili pridni kulukarji iz mekinjske občine. Posuli so jo — pomeklo še preveč na debelo — z rečnim peskom, ki je priznana slab material za posipanje cest, edina njegova prednost pa je v tem, da ga vozovi ne morejo tako hitro zdrobiti in bo tako cesta ostala dalj časa brez prahu in blata.

Nevljice bodo očistili. Obz bregova Nevljice nad kopališčem sta gosto porasla z drevjem in grmovjem, ki sega daleč v strugo. Ko poleti zaprejo zatvornice, se gladina vode dvigne v dolžini 500 m nad kopališčem. Na grmovju se nabira nesnaga, ki v vodi gnije, drevje in grmovje pa tudi zaslanja vodno gladino pred soncem, da se v tem delu Nevljice prav nič ne segreje. Okrajno načelstvo je izdalo naredbo, da se mora posekati vse grmovje na obeh bregovih, ki sega v strugo, in vse drevje, ki zaslanja Nevljico pred soncem. Tako upajo, da bo poleti voda v kamniškem kopališču mnogo bolj topla kakor doslej.

Mežiška dolina

Kotlje. Zadnjo nedeljo je bil pri nas slovesno odprt zimski kmetijski tečaj. Otvoril ga je gospod okrajni načelnik Tekavčič s primernim nagovorom na zbrane, ki jih je bilo precejšnje število. Zastopnike okrajna in zbrane kmetovalce je pozdravil tudi g. župan Petrič. V imenu šole je pozdravil zbrane tukajšnji šolski upravitelj g. Kotnik Zorko. Tečaj se bo vršil ob nedeljah po sv. maši in v četrtrih popoldne. Predavali bodo g. ekonom Zdolšek, ki je tudi vodja tečaja, nadalje g. šolski nadzornik Močnik in šolski upravitelj Kotnik. Trdno smo prepričani, da bo obilno število obiskovalcev in da bo tečaj rodil obilo uspehov.

Ta dan se je vršil po predavanju tudi občni zbor Gasilnega društva. Iz poročil funkcionarjev je razvidno, da je bilo društveno delovanje prav živahno. — Ker so bile snežne razmere prav ugodne, je bilo to nedeljo pri nas veliko število smučarjev, ki so prihiteli iz Maribora in drugod. Tudi prvi skok raz novo skakalnico se je izvršil to nedeljo. Prvi skok je napravil znani Maratonec Stangl Zdravko iz Maribora. Nato so se podali na skakalnico še nekateri drugi, ki so imeli za to dovolj poguma. Splošna godba je bila, da je skakalnica prav dobro izvedena. Ker so pri nas sedaj res ugodne razmere za smuk, smo prepričani, da bo vsako nedeljo več obiskovalcev Kotelj in Rimskega vrelca. — Opozarjamo, da se vršijo ves mesec smuški tečaji in se lahko vsakdo prihlasi pri vodji tečaja v Rimskem vrelcu. Tečaje je organiziral Maraton iz Maribora.

Naznanila

Pevcem »Ljubljane«. Drevi ob 8 redna vaja celotnega pevskega zbora. Vsi in točno! Pevodnja.

O negi in prehrani dojenčkov, tretje nadaljevanje s filmskimi slikami se vrši danes ob 20 v Zelni dvorani »Uniona«. Predava ga. dr. Tavčar-Konvalinka.

Aranzirje-trgovski sotrudniki ne zamudite otvoritvenega predavanja prof. g. Santla, ki se vrši drevi ob 8 v veliki dvorani Trgovskega doma. Društvo aranzirjev.

Združenje trgovcev v Ljubljani opozarja vse cenjene gg. člane, ljubitelje lepih izložbenih oken na predavanje prof. g. Santla, ki ga priredi društvo izložbenih aranzirjev v četrtek, 19. t. m. ob 8 zvečer v veliki dvorani Trgovskega doma. Predavanje bo zvezano s skioptičnimi slikami. Uprava.

II. komorni večer »Sloge« bo v ponedeljek 23. januarja ob 20 v koncertni dvorani Kina-Dvor. Nastop kvintet na pihala. Koncert sam bo radi redkosti takih komornih koncertov gotovo eden najzanimivejših. O sporedu bomo še podrobneje poročali.

Naše dijaštvo

Stolna kongregacija akademčark ima so stanek jutri, dne 20. t. m. Pridite gotovo!

Znamenita odkritja v Palestini

Arheologi posvečajo izredno pozornost najnovejšim izkopavanjem v Tell Duweir v južni Palestini. Domnevajo, da so odkrili kraj, kjer je stalo mesto Lačš, ki je bilo nekoč silno utrjeno in je bilo posebno pomembno v mnogoterih vojnah, opisanih v sv. Pismu.

Če se bo posrečilo popolnoma dokazati, da je domneva pravilna, bo nova luč posvetila v nekatera nejasna, a posebno zanimiva mesta sv. Pisma in podan bo obenem nov dokaz o točnosti zgodovinskih podatkov biblije.

Vodja izkopavanj je znameniti arheolog Starkey in v pomoč ima cel štab drugih učenjakov, članov Coltove arheološke ekspedicije in Wellcome-ovega zgodovinskega muzeja. Dostop do mesta je bil do najnovejšega časa zelo otežkočen in ob času deževja so pota, ki vodijo do Jeruzalema, dolgo časa pod vodo. Da bi bile ekspedicije v vsakem času zvezane z ostalim svetom, so morali napraviti skozi puščavo novo cesto, ki spaja dosedaj zapuščeni kraj z Beit-Jibrin-Gaza cesto.

Takoj v začetku so našli vodnjak in ne daleč od njega v skalo izsekan prostor, najbrž grobnico. Kmalu nato so odkrili pet novih grobnic. Niso jih še čisto odkopali, a po raznih znakih sodijo, da so zelo stare. Odkrite lončene posode n. pr. so iz srednje železne dobe.

Tell se nahaja na koncu nekega apnenčevega grebena in je od treh strani dobro zavarovan s skalnimi strminami. Vidni so ostanki vhodnih vrat in poleg njih velik kup kamena, najbrž ostanek obrambnega stolpa. Na najvišjem delu mesta so ostanki velike in lepe zgradbe, o čemer pričča izvrstno zidarsko delo. Tod odkriti ostanki lončenih posod so iz dobe Amoritov. Očistili so tudi že velik del ogromnih bastij na jugu in zapadu mesta, kjer upajo najti še več vrat. Dela pa je samo tu za mnogo let.

Novo odkrito mesto je bilo eno izmed najvažnejših v stari Palestini in zgodovina mnogo poroča o njem. Sv. Pismo, pisma Tell el Armana, kakor tudi poročila o vojnah Senaheriba so najvažnejši viri. Šele l. 1878 pa so iznova pričeli slutiti, kje naj bi se nahajale njegove razvaline, dasi je mesto v Tell el Amarna pisanih šestkrat omenjeno. Ta poročila so iz dobe okoli vladavine Amenofisa III. in

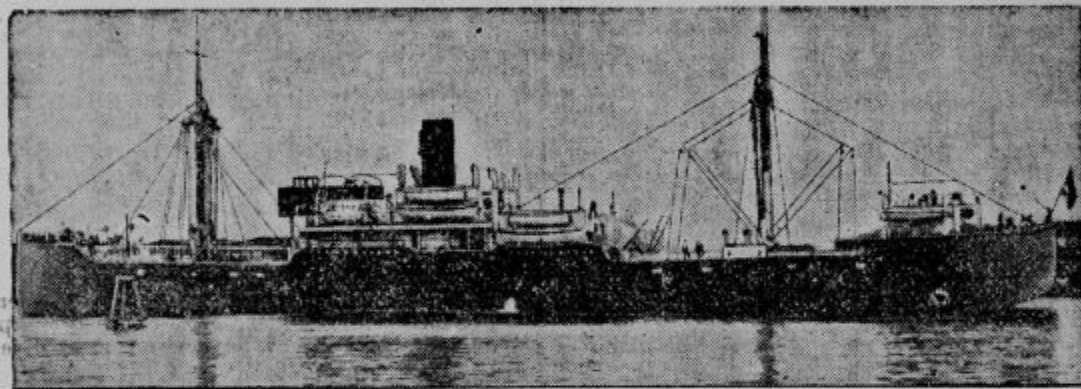
Akhenatona, t. j. od 1450 do 1375 pr. Kr. in so glasila o težkem položaju kraljevih namestnikov, ki so le težko vzdrževali red in mir v upornih pokrajinah. Središče nemirnih dežel pa je bil ravno Lačš, kjer se je slabotna egipčanska oblast komaj še vzdrževala. Vsa poročila so polna prošenj za povečanje posadk, novih zalog in utrditev, da se hoče nezadovoljno prebivalstvo pridružiti grozečim sovražnikom Egipta, Habiru.

Sv. Pismo nam poroča, da je mesto zavzel tudi Jošua, proti kateremu se je nato združilo pet amoritskih kraljev. Toda tudi te je premagal in jih obesil v Makkedah, med njimi tudi kralja mesta Lačša, ki je bil odvisen od Egipta in je le od tega mogel pričakovati izdatnejše pomoči. Da je bilo mesto mnogo silnejše utrjeno kakor druga mesta, priča to, da je Jošua s svojimi zmagovitimi četami zavzel druge utrdbe v prvem naskoku, a Lačš se upiral »vzdržnim« zmagovalcem dva dni.

Kronika (XI. 9) poroča, da je Rehoboam zgradil petnajst mest, ki naj bi kot trdnjave v obrambo Judov zadrževale sovražnike. Toda 350 let pozneje se je izkazalo, da so le Jeruzalem, Azekah in pa Lačš bili zadostno močni, da so kljubovali Nebukadnezarju. Poznejša poročila sv. Pisma sicer večkrat omenjajo mesto, a nobeno ne poroča, če je bilo za časa vojnega vpada Senaheriba l. 701. pr. Kr. zavzeto. Asirska poročila o Senaheribovem pohodu pa tudi soglašajo v tem, da je bilo mesto silna trdnjava. Britanski muzej hrani Senaheribovo lastno poročilo, a prav tam je tudi najvažnejše poročilo: relief, ki kaže način, kako je imenovani kralj mesto oblegal. Ta znameniti relief so našli v razvalinah kraljeve palače v Kujundžiku.

Ni pa čudno, da se je mesto moglo ubraniti celo mogočnim Asircem. Obrambni zidovi so bili visoki in strmine so pomagale branilec. Stevilni stolpi so bili zidovom posebna opora. Se danes pa se more določiti in opisi potrjujejo, da so bili branilec tudi drugače zavarovani proti napadalcem. Na obrambnih napravah so bili pritrjeni še posebni okrogli ščiti, in dokaj na varnem so mogli obstreljevati sovražnika s puščicami in ga obmetavati s kamenjem. Ako bo arheologija mogla vsa stara poročila potrditi, potem bo razumevanje sv. Pisma zopet precej napredovalo.

Parnik Sahalin v ledu

Zadnje vesti o usodi sovjetskega parnika »Sahalin« niso nič kaj vesele. Imel je na krovu 250 potnikov in 64 moških posadke. SOS-klici z Ohotskega morja (kjer je »Sahalin« zadnji čas plul) so javljali, da je parnik obstal v ledu. Vladni ledolomilci »Nikitir«, »Dobrynja« in »Svendlov«, ki so danes dospeli v Otaro (Sev. Japonska), so dobili ukaz, da

hite takoj na pomoč »Sahalinu«. Vremenske prilike pa so vse prej kot ugodne pri reševanju parnika in posadke. Štirje letalci, ki so se odpravili na pregledovanje, v kakem položaju se ladja nahaja, so morali zaradi težkih viharjev pristati. Seveda so tudi druge verzije krožile o nesreči »Sahalina«, da se je s potniki in posadko vred potopil itd.

Willy Burmester

Znani virtuoz-goslar, profesor Willy Burmester je v 64. letu vsled kapi umrl. Rodil se je 16. marca 1869 v Hamburgu, kamor se je te dni odpravil, da bi nastopil na koncertu. Seveda mu je nenadna smrt prekržala vse račune. Zanimivo je, da so ga po-uevali učitelji že od četrtega leta dalje gosli in da je prvič javno nastopil s sedmim letom. Kasneje je hodil v šolo k Hansu Bilowu. Po svetovni turneji, ki jo je nastopil v zreli dobi, se je ustavil v Helsingforsu, kjer je po marljivih vajah in študiju dosegel znano virtuoznost na goslih.

Dela pri izsuševanju in naseljevanju Pontijskih močvirij se nadaljujejo. V Littoriji, glavnem mestu novo pridobljene zemlje, stoji pripravljene dolge vrste raznega poljskega orodja, katero bodo razdelili med naseljenca. Tu je tudi več strokovnjakov, ki bodo uvajali prebivalce na umno gospodarstvo.

Srečne perice

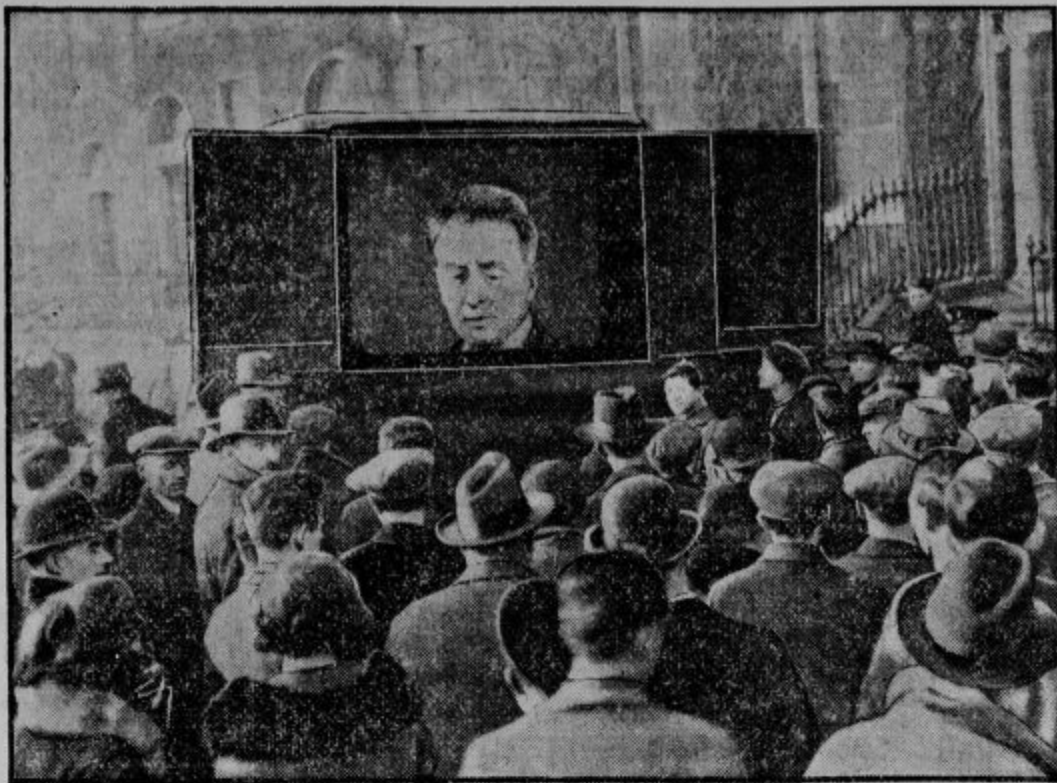
Islandske perice lahko s ponosom trdijo, da nikjer na svetu nimajo perice tako lahkega posla s perilom kot ravno one. Ne daleč od Reykjavika brzi namreč neznaten potok, ki teče iz gejzira (vroč izvir). S pomočjo vodovodnih cevi črpajo islandske perice to vročo vodo v svoje pralnice in tako imajo vsak čas toplo vodo za pranje.

Zlato v Rusiji

Ogromna zlata najdišča v okraju Jakovskij bodo po mnenju strokovnjakov igrane veliko vlogo v svetovnem gospodarstvu. V imenovanem okraju so namreč odkrili velika zlata polja, ki bodo izredno dobičkanosna; primerjajo jih z zlatimi rudniki Južne Afrike. Vprav zdaj, ob začetku druge petletke, je za Sovjete ta najdba velike važnosti, zakaj posled se bo Sovjetska unija povsem odtrgala od svetovne zlato produkcije.

Kap med operacijo

V bolnišnici mesta Varel se je odigral te dni med operacijo tragičen slučaj. Kirurg Buken je vršil izredno težko operacijo na vratu nekega bolnika. Ta je spodbetka prav srečno potekala. Nenadno pa se je lotevala zdravnika slabost, nakar je stopil v sosednjo sobo, kjer ga je zadela srčna kap. Pacient pa je medtem, dasi se je ga po kratkem preledku lotil asistent, izkrmavel.

Tonfilm kot propagandno sredstvo v irski volivni borbi. Svojevrsni avtomobil pri predvajanju tonfilmskega govora, ki ga je govoril Cosgrave, veliki nasprotnik de Valerov. Cosgrave, bivši državni predsednik Irske, je razposlal več takih avtomobilov med razna irska mesta, da bi na ta način »razmnožile« svoj govor, v katerem obljublja takojšnje znižanje davkov in spravo z Anglijo.

Lurdska obletnica

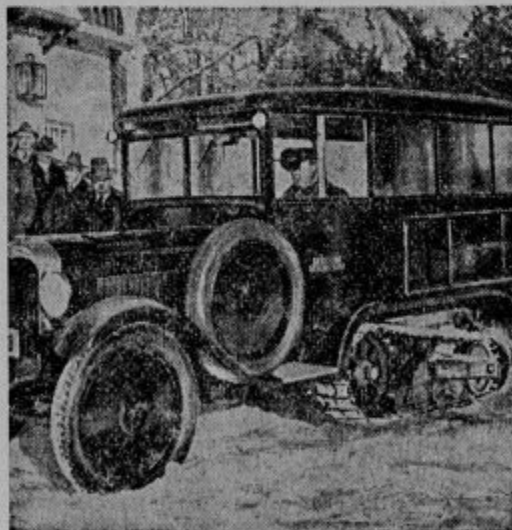
Ob priliki 75. letnice Marijine prikazni v Lurdu se bodo 11. februarja vršile na tem mestu velike slovesnosti. Papež, ki je bil o tem obveščen, bo poslal sem svojega legata a latere, ki bo uradno zastopal sveto Stolicu.

Jan Kubelik, svetovnoznani virtuoz na gosli, se je (kakor smo poročali) pri neki avtomobilski nesreči v Pragi težko poškodoval.

Česen kot zdravilo

Med zdravila, ki so bila že v starem veku visoko cenjena, moramo vsekakor prištevati česen, ki ga že nekaj časa zanemarjajo, a ga moderni zdravniki znova močno uporabljajo za zdravilo. Da je prišlo to zdravilno sredstvo kljub priznani učinkovitosti ob veljavo, je v prvi vrsti vzrok odvraten duh. Orijentalcev, ki so na oster duh navajeni, seveda to ne moti; vidijo pa v česnu pojačevalno in pomlajevalno sredstvo, zatorej ga uživajo v jeni in pomladi za čiščenje krvi in proti poapnenju arterij. Prav tako ga rabijo v vseh vrstah jedil. Dandanes ga zdravniki znova priporočajo in tovarne si na vse načine prizadevajo, da bi iznašle sredstvo, s katerim bi odvezle česnu neprijetni okus, a da bi hkrati ne zmanjšale njegove zdravilnosti.

Avtomobil, ki se ne boji ledu. Za zimski promet je uvedla državna pošta v bavarskih gorah avtomobil s traktorskim verigami, ki je postal poskusno vožnjo med Berchtesgadenom in Obersalzbergom s polnim zadovoljstvom. Tovrstni avtomobil vozi približno deset oseb.

Največje nizozemsko gledališče zgorelo

Niš ni znano, odkod izvira strašen požar, ki je te dni ob štirih zjutraj do temelja uničil največje nizozemsko gledališče v Rotterdamu, »Arenoc«. Do pol štirih so bili v poslopu še igralci, zakaj dotlej je trajala vaja za novo opereto. Pol ure kasneje pa je bila že vsa zgradba v plamenih, katere so zaman skušali pogasiti ognjegasci. Zakaj kakor hitro se je zrušila velika kupola s strašnim truščem na tla, se je vnelo še ono, kamor prej ni segal ogenj. Poleg »Arenoc« je uničil požar še nekaj okolnih zgradb. Najbrž so igralci pustili kak ogorek cigarete na odru...

Smrtni skoki

Ze nekaj let prakticirajo avstrijski obupanci »skoki« s stolpa svetega Štefana na Dunaju. Od tu je smrt hitra in gotova. Te dni se je znova eden teh nesrečnikov, šolski sluga Hafner, vrgel v globino. Zgubil je 2500 šilingov, ki niso bili njegovi in bal se je, da se bo kmalu zvedelo. Iz svoje plače jih ni mogel povrniti, zatorej si je poiskal to strašno smrt, ki je prišla med Dunajčani že v navado.

Skala se odtrgala

V bližini Rochecorbona se je utrgala ogromna skala in pokopala pod seboj štiri hiše, ter jih popolnoma porušila. Iz razvalin so potegnili nekaj mrtvih ljudi in več težko ranjenih.

Novi časi

Budimpeštanska grofica Karolina Cziraky, roj. Stiasny, katere oče je bil eden najbogatejših meščanov madžarskega glavnega mesta, je zaprosila za dovoljenje za beračenje, češ, da živi v največjem pomanjkanju...

Brat bivšega avstrijskega zveznega kanclerja Schöberja, Konrad Schöber, ki je bil po poklicu mizar, je zašel zaradi gospodarske krize v neprijeten položaj, pa se ustrleli.

Selitve v Turčiji

V polovici letošnjega leta bo stopil v veljavo v Turčiji novi zakon o zaposlitvah tujcev, ki bo imel za posledico (zaradi strogih predpisov), da se bo veliko število tujcev izselilo iz Turčije. Tudi jugoslovanski priseljenici bodo z novim zakonom težko prizadeti. Zaradi tega bo okrog tisoč Jugoslovancev prisiljenih zapustiti svojo dosedanje domovino (v katero so se priselili po aneksiji Bosne in Hercegovine 1908 leti), pa se vrniti v Jugoslavijo; saj ne bi mogli dobiti po novem zakonu nikjer zaposlitve.

Smešnice

Gospodinja: »Marija, zakaj pa so stoli v obiskovalnici zmerom tako prašni?«
Marija: »Ko pa imamo tako malo obiskov!«

Profesor: »Povejte mi imena kosti, ki tvorijo človeško glavo!«
Student: »Kosti imam v glavi, imena pa so mi izpadla iz nje.«

»Ta jajca niso svežate«
»Nemogoče, saj smo jih danes dobili z dežetom«
»Ze mogoče, toda s katere dežele...«

Berlinsko pismo

III.

Dasi vi sami — »Slovenci« — tako točno poročate o nemški politiki, da jaz nimam skoro kaj dodajati, vendar s kakimi političnimi drobtinami bi vam morda še mogel postreči. Bodi mi torej dovoljeno povedati, da sem imel čast govoriti z načelnikom centra, prelato Kaasom. Iskal sem ga na njegovem stanovanju, — če je to kako stanovanje. Biva namreč, kadar je v Berlinu, v bolnišnici sv. Hedvige v sobi, katera je ravno prazna. Enako pa dr. Brüning. Če je ta tudi kot kancler imel tako skromno stanovanje, sem pozabil vprašati; najbrž pa tudi, saj je znan po svoji skromnosti. Kaas mi je telefonično naročil, naj ga poiščem v bolnišnici; ker so ga pa medtem poklicali v parlament, sem moral za njim hiteti tja. Da je poslojpe državne zbornice mogoča stavba, mi ni treba šele praviti. V ogromnem vestibulu v prvem nadstropju se krečejo in šeejo poslanci in stranke, ki so k njim pripuščene. Tam sva se sšla. Da eva govorila o stanju katoliške stvari v Nemčiji in v Jugoslaviji, se razume. Ob tej priliki sem se seznanil še z drugim poslancem centra, dr. Krone-jem, ki zastopa v parlamentu katoličane Berlina samega. Povabil me je, naj ga obiščem v pisarni centra, ki jo vodi on. Nisem bil še tam, seveda pa pojdem.

Naj smem tudi povedati, da me je prišel pozdraviti okrajni odbor centra in me prosil, naj njegovo delo podpiram. Z veseljem sem obljubil, da bom rad pomagal, če bom kaj mogel; saj katoliški centum tudi pri nas že od nekdaj čislamo.

To je eno znanje, ki sem ga naredil tu v Berlinu. Drugo je pisarna Zveze za katoliške Nemce v inozemstvu (Verband für katholische Auslandsdeutsche). Tam se je treba učiti, kako treba skrbeti za rojake v tujini. Pisarno vodi duhovnik dr. Scherzer. Tam pa je tudi dr. Wäsch, lajik katoliški, kakršni so nemški katoliški lajki, kateri so prav pravi. On se je udeležil predlanskim koševke 600 letnice in mi je naročil, naj pozdravim g. dekana kanonika Erkerja in župnika Eppicha. Gospod Ferdinand in gospod župnik bodita nam torej od tukaj lepo pozdravljeni! Saj menda »Slovenca« bereta. — Interpeliral pa sem dr. Wäsch, kako je z naseljevanjem nemških protestantov na slovenskem Koroškem. Govoriti pa hočem o tem še z dr. Scherriem, ki ga pri mojem zadnjem obisku ni bilo v pisarni. Govorili smo tudi o Južni Tirolski in naši Primorski, ker imamo tam Nemci in Slovenci enake bolečine.

Tretje moje znanje je seveda v pisarni katoliške protialkoholne zveze, Kreuzbunda. Ta je nastanjen v tiskarni »Germanien« in zavzema celo sprednje nadstropje. Ima menda šest sob, osebja pa kakih 16, dasi so dve številki (6 in 16) sta dokaz, kako nemški katoličani resno in intenzivno delajo proti alkoholizmu! Kakor katoličani, tako pa tudi drugi. Sai Abstinenzkalender navaja cele litarije raznih nemških društev vseh barv, katerih namen je pobjanje alkoholizma. — Čeprav pa je protialkoholnih društev toliko, vendar uspehi tudi niso taki, da bi jih človek kar z rokami grabil. Tudi na Nemškem se veliko pije. Zato tudi naših uspehov na Slovenskem na tem polju ne gre podcenjevati, ki so se dosegli s tako pičlimi močmi in ob tolikem nasprotovanju. Tudi pri nas uspehi niso grabljivi; a da so se pojmi o alkoholu precej razčistili in spremenili, pa da je vsaj v nekaterih krogih alkoholizem zelo omejen — dočim ga drugi žlampajo še po stazem — je že nekaj. Seveda kaj bi bilo lahko, ko bi bil ta zveščavni pokret našel vseh krogih isto podporo, ki jo tudi zaslužil. Mi bi bili našo deželico že čisto prenovali. Koliko pobjev, ki so se medtem zgodili, bi bili preprečili!... Dasi pa se Nemci tudi ne morejo bahati z velikanskimi uspehi, vendar vsaj delajo, delajo. In to je, kar mora biti! Saj za uspehe nismo odgovorni — ljudje sodojo vsako delo po uspehih, a ta sodba je napačna. Torej Nemci delajo, in katoličani se prav posebej. Od kar je škofova konferenca v Fuldi 1927 izdala pastirski list o alkoholizmu in priporočila Kreuzbund z vseh prične Nemčije, gre treznostna organizacija vedno bolj gladko. Trije škofje jo prav posebno pospešujejo: breslavski kardinal Bertram, ki je že dolgoleten abstinenc, paderbornski nadškof Gasper Klein, ki govori in priporoča delo za treznost posebno živo in prepričljivo, in ermlandski škof Kaller, ki je imel na katoliškem eho-du v Essenu velik govor o abstinenci. Nemci torej imajo v ta namen veliko organizacijo. Cesar na Slovenskem manjka, pa je ravno organizacija. Saj stvar gre polagoma naprej. A le s silo. Vsiljevati je treba preveč. Dobrovoljcev manjka. Armade, ki bi šla z veseljem in navdušenjem za stvar v boj. A to je za propagatorja mučno, — ker nima kaj pokazati! Na Nemškem so protialkoholna zborovanja tako pogosta in tako številna obiskana, da je za prireditelje veselje. V Ljubljani pa, če pride nam na ljubo eden iz švice in ena iz Londona, je na javnem zborovanju 30 ljudi! Dr. Herold je rekel, da je govoril že pred 6000 ljudmi. Kakše pojme je potem imel o nas, si lahko mislimo. In kako mučen je v takem slučaju položaj sklicateljev, si tudi lahko mislite! Ali ste že kaj hudi name, Ljubljančani, ko sem vas takrat malo osvrknil, kakor ste zaslužili? No, upam, da ste mi že odpustili. Toda poboljšati se morate! Jaz bom zmirom trdil: Kulturno delo ni resno, ako se vse ogiblje najpotrebnejšega kulturnega dela. Kaj bi same rožice sadili, ko pa se močvirje leži po deželi in divje zveri strašijo in morijo po njej! Najprej zveri pobijte ali ukrotite, da ne bodo morile, potem pa le rožice sadite!

Znanje torej imam pri Kreuzbundu, — a ne upam si ga obiskati. Bojim se — odkrito rečeno — direktorja Czelotha, ki sem ga lani februarja povabil iz Berlina v Ljubljano in nam je tako lepo govoril. Bojim iz dveh vzrokov: Prvič ker mu nimam nič pokazati ali poročati o uspehih njegovega prihoda v Ljubljano. On si želi podatkov o naši organizaciji, — a koncem junija, ko je bil termin za to, je došlo poročilo o stanju treznostne organizacije iz cele dežele samo 12! Kaj naj mu poročam?... Drugič se ga bojim zato, ker je prinesel s seboj polno protialkoholnih tiskovin in jih pustil meni, — pa mu jih nisem nič prodal. On bi rad imel zdaj denar za to, a jaz nimam, kakor Ribničan, ne denarja ne blaga. Knjižice ležijo nerazprodane v Jugoslovanski knjižnici. Prosim vas, za božjo voljo, usmislite se me vendar, pojdite v knjižarno in kupite nam jih! Saj ste pouka o tem potrebni. Protialkoholnega vprašanja večina ne pozna, zato se zanj ne interesira. Ignoti nulla cupido. Tudi to vprašanje ni tako enostavno, treba ga je tudi študirati. Prosim vas, dobri ljudje, usmislite se me, — da se mi ne bo treba ogibati svojih prijateljev v Berlinu!...

Naznanim vam, da so nemški kat. Kreuzbund-lariji proglasili za treznostno akcijo »triletko (Dreijahrsaktion)«. Po njih zgledu razpisujem in proglasim tudi jaz za Slovenijo triletko za treznostno akcijo in organizacijo. V treh letih mora biti Slovenija popolnoma organizirana proti rančevanju in pijačanju! Dosti je že tega! Jaz izrežujem tukaj in spravljam izrezke iz »Slovenca«

Ze ko smo pred leti pisali o kvoti Slovenske banke: 22 Din za 100 vloženih Din, smo zagovarjali misel obvezne revizije denarnih zavodov po revizorjih njih osrednjih organizacij in uvedbe posebnih revizorjev za banke, kakor jih imajo druge države z visoko razvitim denarstvom. Danes je ta zahteva bolj aktualna kot kdajkoli prej. Zlasti velja to iz razloga, da nam bo treba ustvariti nove temelje za naše denarstvo, ker nam je zadnji čas pokazal, da bo treba naš kreditni sistem revidirati.

Prvo načelo, ki bo moralo biti vodilno v našem denarstvu, je to, da se mora tuj denar upravljati drugače kot lastni. Če kdo zapravi svoje premoženje, mu tega sicer ne moremo ubraniti, čeprav mu lahko vedno predložimo pogubne posledice tega dejanja. Drugače je pa s tujcem, zaupanim denarjem. Ta denar pa je upravljati najvestneje. Pred vsem se morajo zavzeti tega dejstva upravitelji tujega denarja in ga ne smatrati za svojega lastnega. Tuj denar je treba ohraniti, ga oplotiti, kakor je bilo dogovorjeno in ga tudi vrniti, kakor je bilo dogovorjeno ali drugače običajno. Seveda običaj ne sme biti tak, da posojevalci denarja ali zasebniki ali podjetjem, ki se profesionalno bavijo s takimi posli, ne dobe svojega denarja nazaj. Upravljanje tujega denarja zahteva poleg strokovne usposobljenosti tudi največjo moralno odgovornost. Prav je, če se tej moralni odgovornosti pridruži tudi materialna.

Drugo načelo, ki bo moralo dati ton novi ureditvi kreditnih razmer. Tu je treba poostriži kontrolo. Zdržne organizacije že imajo svoje revizijske zveze, ki revidirajo članice, nimajo pa tega regulativne hranilnice in banke na delniški podlagi. Prva kontrola je pri vseh denarnih zavodih nadzorstveni odbor. Nato pridejo ali revizorji pri združbah, pri regulativnih hranilnicah nadzorstvena oblast, pri bankah isto. Mislimi bi, da je s tem že poskrbljeno za kontrolo. Toda praksa nam pove, da se še vedno lahko dogajajo slučaj, ki zahtevajo še kontrole. Vzemimo n. pr. regulativne hranilnice. Te kontrolirajo tudi institucije, ki zanje garantirajo, mestna občina itd. Toda naj povemo le en slučaj: zadnjič se je vršila neka občinska seja, na kateri je bil na dnevnem redu tudi računski zaključek dotične mestne hranilnice. Ne vemo, kdaj so ga dobili v roke občinski svetniki, vsekakor pa gotovo ne tako zgodaj, da bi na dotični seji lahko meritorno razpravljali o računskem zaključku. Pa so ga lepo brez debate soglasno odobrili. Če se že ni našel

Zborovanje gostilničarjev. V sredo dopoldne se je vršil ustanovni občni zbor Zveze zadrug gostilničarskih obrti za dravsko banovino, kateremu je predsedoval predsednik ljubljanske zveze gostilničarskih zadrug g. Fran Kavčič. Udeležilo se je tega ustanovnega obnega zbora nad 120 delegatov. Občni zbor je najprej pozdravil zastopnik banke uprave tajnik g. Fr. Sink, ki je poudaril važnost ekonomske organizacije gostilničarskega stanu v vsej banovini. Za njim je govoril v imenu Zbornice za TOI g. dr. J. Koce, želeč uspeha v bodočem delu zveze. Nato je tajnik g. Pintar podal obširno poročilo o dosedanjem delu Zveze. V nadaljini debati se je pokazalo, da je bila dosežena solidarnost med gostilničarskimi organizacijami tudi na evitem štajerskem. Novi odbor pa naj popravi eventuelno pravila, če se pokaže potreba. Pri naslednjih volitvah je bil za predsednika izvoljen g. Ciril Majcen iz Ljubljane, za častnega člana in predsednika nove zveze pa je bil izvoljen g. Fran Kavčič. Nadalje je bil za prvega podpredsednika izvoljen g. G. Valjek iz Maribora.

Valutni dodatek na avstrijskih železnicah. S 1. januarjem je stopil v veljavo nov valutni dodatek na avstrijskih železnicah in se je dosedajni odstotek povečal pri dinarjih in lejih od 10 na 20%, pri Kč od 18 na 20%, pri drahmah in levih je ostal neizpremenjen 10%. Pri preračunavanju penga se ne računa dodatek.

Konkurz je razglašen o imovini Pretnarja Josipa, hišnega posestnika in pekovega mojstra v Ljubljani, Tržaška cesta 24, prvi zbor upnikov dne 6. januarja, oglasiti se je do 19. februarja in ugovoriti narok 25. februarja.

Odpravljeni so konkurzi: Rant Anton, trgovec z meš. blagom v Zg. Zadobrovi, zapuščina po Vendelinu Staretu, Ljubljana, Mazelle Julij, posestnik in trgovec v Gradcu, Pungertič Alojzij, prot. trgovec v Skočjanu, in »Vollat«, tovarna žarnic, d. d. v Mariboru.

Potrjeni poravnavi: »Sana«, tovarna čokolade, d. z. o. z. v Hočah, Horvut Urban, trgovec v Novem mestu za 40% v 12 mesečnih obrokih.

Ustavljene poravnavi: Ponikvar Ana, pletilska obrt v Ljubljani, Rataje Ivan, gostilničar v Farni vasi-Prevalje.

Borza

Dne 18. januarja 1962.

Denar

V današnjem deviznem prometu so ostali neizpremenjeni tečaj Amsterdama, Berlina in Curiha. Vsi ostali tečaji pa so bili nižji kot včeraj.

Avstrijski šiling je v zasebnem krlingru na ljubljanski borzi notiral 9.20—9.30, na zagrebški pa 9.025—9.125. Zaključenih je bilo 20.000 šilingov po 9.075. Grški boni so notirali 25—80 brez zaključka.

Ljubljana. Amsterdam 2812.07—2823.43, Berlin 1305.69—1376.49, Bruselj 797.74—801.68, Curih 1108.85—1113.85, London 192.53—194.13, Newyork 5738.25—5761.51, Pariz 224.74—225.86, Praga 170.40—171.26, Trst 293.60—296.20.

Skupni promet na zagrebški borzi je znašal brez kompenzacij 50.867 Din.

Curih. Pariz 20.275, London 17.37, Newyork 519.12, Bruselj 71.05, Milan 26.555, Madrid 42.45.

o pobjah na Slovenskem. Koliko je že tega! Same svete božične praznike so zopet oskrnili z pobji. Kako krščanstvo je to? Inteligenca katoliška, kaj praviš na to? Organiziraj ljudstvo za moralno vzgojo in kulturo! Samo telesna kultura, katera se zdaj toliko goji, ljudi materializira. Treba ji je vstati postaviti moralno kulturo! Prosvetna zveza, da bo svoje ime zaslužila, naj postavi svojemu delu bolj etične cilje in v verske družbe, če nimajo gotovih konkretnih ciljev, tudi le bolj životarijo. Stavite članom katoliških organizacij visoki cilj moralne povzdige naroda, pa bodo krepko živeli! V treh letih organizirati vse narod na odpor proti vsej nemoralnosti in nerodnosti, katere izvor je večinoma alkohol, to bodi vaša naloga, moji Slovenci!

Vidiš ga, boste rekli, smo mislili, da bomo imeli mir pred njim, ko ga je Nemčija odnesla! Pa nas še od tam nadleguje, beza in mori! — Odgovor: Ali mi boste zamerali, če mi je tudi v tujini pri srcu blagor domovine?... Vem pa, da sem obrablen v tem delu in boju. Zato pa poprimite tudi drugi, mladi in krepki, ki ljubite narod, in jaz bom vesel, če boste dosegli, kar meni ni bilo dano doseči... Anti.

Revizija

noben strokovnjak, da bi ga pregledal, pa se naj bi kdo zganil in kaj vprašal, saj vemo, da čimveč zanimanja nikoli ne škoduje. To je tipičen zgled. Pripominjamo, da je šlo tu za milijone tujega denarja! In za tako institucijo, o kateri ne ve javnost važnih podrobnosti o poslovanju, garantira občina z vso svojo davčno močjo!

Pa vzemimo še eno stvar! Če regulativ ni dovoljeval regulativnim hranilnicam nakupa delnic; sedaj je dovoljen nakup s pristankom nadzorstvene oblasti. Kaj pa če nadzorstvena oblast sama predlagala dotični hranilnici nakup delnic, odnosno ima pri teh poslih glavno besedo. Vse to govori za to, da se morajo odredbe strogo izpolnjevati, za kar so poklicane v prvi vrsti nadzorstvene oblasti.

Zaradi tega bi bilo treba revizijsko delo postaviti na drugo podlago, za kar imamo zgled ravno pri združnih organizacijah. Obvezno revizijo bo treba vpeljati tudi pri bankah. V Angliji, Nemčiji in Ameriki, da ne omenjamo drugih, obstaja posebna institucija zapričenih revizorjev (Chartered Accountants) ki so izvoljeni večinoma od občnih zborov delničarjev, od katerih pa niso odvisni in nimajo nobenih zvez s podjetji, katera morajo revidirati, oziroma takih, da bi jih motile v njih nepristranosti. Ali ne bi kazalo te institucije uvesti tudi pri nas? Tako se glasi tudi zahteva zagrebške strokovne revije »Bilanca«, ki izhaja že četrto leto. To je vprašanje, ki se mora previdno odgovoriti. V naslednjem hočemo podati nekaj argumentov za in proti. Za uvedbo te institucije govori praksa drugih velekapitalističnih držav, naše razmere so tudi take, da kličejo to institucijo. Toda na drugi strani nastaja vprašanje, kako bo to šlo v naših razmerah. Radi bi videli listo onih ljudi, ki bi prišli za to v poštev. Res imamo mnogo strokovnjakov, ki bi prišli za to v poštev. Toda ti ljudje se nahajajo na dobrih mestih, katerih ne bodo zapustili zavoljo negotovega zaslužka. Poleg tega smo se v povojnih letih navadili povsod pri nas na lastno poslovno moralo. Če pa imamo dovolj za to sposobnih ljudi, ki razpolagajo tudi z izvestnimi moralnimi kvaliteta, ki so tako nujno potrebne, potem ni pomisleka proti njim.

Gotovo je, da današnje razmere v našem kreditnem sistemu zahtevajo nujno rešitev. To pričakuje tudi vsa naša javnost, ki si obeta v bodoče tak razvoj, da ne bodo več mogoči dogodki preteklih časov od Slovenske banke sen.

Oec.

Amsterdam 208.60, Berlin 123.40, Dunaj 73.07 (60.60), Stockholm 94.75, Oslo 89.10, Kopenhagen 86.60, Sofija 3.76, Praga 15.38, Varšava 58.15, Atene 2.50, Carigrad 2.475, Bukarešta 3.085.

Vrednotni papirji

Danes je bila tendenca za državne papirje slabša in so bili tečajji zopet nižji kot včeraj. Predvsem je oslabilo vojna škoda, pri kateri so bili že objavljeni rezultati amortizacijskega žrebanja. Proti temu je bil slab in je znašal na zagrebški borzi: vojna škoda 300 kom. in 7% Blerovo posojilo 2000 dol. Nadalje je bilo zaključenih 30 delnic Priv. agrarne banke.

Ljubljana. 7% inv. pos. 48.50—44.50, vojna škoda 195—200, 8% Bler. pos. 38—39, 7% Bler. pos. 37—38, Trboveljska 175 bl.

Zagreb. Državni papirji: 7% inv. pos. 44—45, agrarji 21—24, vojna škoda 195—201 (202), 2. 190—195 (194), 6% begl. obv. 30—32, 8% Bler. pos. 42 bl., 7% Bler. pos. 36.50—37.50 (36.50, 37). — Delnice: Priv. agr. banka 218—220 (218, 220), Nar. žum. 24—26, Sečeraška Osjek 165 bl., Impeks 50 bl., Isia 30 bl., Trboveljska 161—170.

Belgrad. Narodna banka 3900 den. (3950), Priv. agrar. banka 216—222, 7% inv. pos. 47 bl. (46.50), agrarji 25 bl., vojna škoda 194—198 (197), 2. 191 b., 6% begl. obv. 31.50—32 (32.25, 31.25), 8% Bler. pos. 40—42, 7% Bler. pos. 38 bl.

Dunaj. Podon.-svska-jadr. 67.20, Alpine 12.65, Trboveljska 20.55, Leykam 1.20.

Žitni trg

Položaj za pšenice in moko je nadalje žvrst, vendar so cene ostale neizpremenjene. Cene kornu so danes narasle in se plačuje producentom že čez 60, drugače pa se zahteva zanj ca 67.50, pa so te cene bolj nominalne, ker ni nobenega blaga na trgu.

Novi Sad. Vse neizpremenjeno. Tendence vzdržana. Promet 52 vagonov.

V četrtak 19. in petek 20. jan. novosadska in somborska borza zaprti.

Budimpešta. Tendence slaba. Promet tih. Pšenica marec 13.21—13.45, zaklj. 13.20—13.22, maj 13.61—13.84, zaklj. 13.60—13.61, rž marec 6.90—7, zaklj. 6.80—6.81, maj 7.05—7.30, zaklj. 7.10—7.12, kornu maj 7.52—7.69, zaklj. 7.52—7.53, julij 7.95—8.02, zaklj. 7.91—7.93.

Chicago. Pšenica marec 47.25, maj 47.375, julij 48.125, kornu marec 26.125, maj 27.75, julij 29, oves marec 17.25, rž marec 25, maj 24.625, julij 27.25.

Winnipeg. Pšenica januar 45.375, maj 46.125, julij 47.50.

Radio

Programi Radio-Ljubljana

Četrtek, 19. jan.: 12.15 Radio kvartet — 12.45 Dnevne vesti — 13.00 Cas Radio kvartet, borza — 17.30 Ura angleške glasbe, salonski kvintet — 18.30 Italijanska (dr. St. Leben) — 19.00 Skrivnosti krvi (prof. Pengov) — 19.30 Pogovor s poslušalci (prof. Niko Kuret) — 20.00 Vojaška godba 21.00 Pevski oktet »Ljubljanske Zvonice: Staroslovenske bož. nar. pesmi — 21.30 Vojaška godba — 22.30 Cas, poročila, plošče.

Petek, 20. januarja: 11.15 Solska ura: V kraljestvu črnih diamantov (Josip Zuhar) — 12.15 Plošče — 12.45 Dnevne vesti — 13.00 Cas, plošče, borza — 17.30 Jugoslovanska glasba, salonski kvintet — 18.30 Zgodovina Slovenskih pokrajin: Protestantizem na Slovenskem (Dr. K. Capuder) — 19.00 Francoščina (prof. Niko Kuret) — 19.30 Zdravstveno vprašanje za družino in dom dr. M. Šimenc — 20.00 Glasbeno predavanje (Dr. Mantuan) — 21.30 Prenos iz kavarne »Zvezda« — 22.15 Cas, poročila.

Drugi programi

Petek, 20. januarja: Zagreb: 20.00 Prenos koncerta iz Beograda. — Milano: 21.00 Simfonični koncert. — Brno: 19.20 Pester koncert. — London: 20.00 Koncert godbe na pihala. — Bucarest: 20.00 Koncert filharmoničnega orkestra. — Berlin: 21.15 Beethoven: koncert. — Belgrad: 20.00 Kompozicijska ura. — Rim: 20.45 Pester koncert. — Praga: 20.15 Gledališki večer. — Dunaj: 20.15 Koncert. — München: 20.20 Simfonični koncert. — Budapešt: 19.30 Operni prenos. — Varšava: 20.15 Simfonični koncert

Beli in zdravi sobje po uporabi

BOTOT

Parta v tobač po znatno znižanih cenah

Generalno zastopstvo
D. Pechmajou & Cie., Zemun

Sport

Združitev Ilirije in Primorja - nu'no potrebna

Ze v »Ponedeljskem Slovence« smo omenili, da je v teku akcija za združitev Ilirije in Primorja. Ta poteza vodilnih funkcionarjev pri obeh klubih je tako posrečena — in če se zamisel tako izpelje, kakor to vsi dobromiselni sportniki tudi želijo — jo bo treba zabeležiti z debelimi črkami v zgodovini slovenskega sporta. Načelno sem za svojo osebo proti vsaki fuziji, zlasti pa v takih slučajih, kjer naj se združita dve močni edinci, ki bi mogli vsaka zase prav tako dobro delati in stvari, za katero delata, celo več koristiti. In če imata taki edinci dovolj delavcev, ki se žrtvujejo za stvar, da je uspeh na obeh straneh velik in če živita v mirnih medsebojnih odnosih, potem bi bila taka združitev ne samo nemisel, ampak naravnost greh. Toda primer med Ilirijo in Primorjem je pa ravno nasproten in edini izhod za oba kluba na eni, ter za napredek slovenskega sporta na drugi strani, je — združitev v en močan klub. Če hočemo biti odkriti, moramo priznati, da je bilo vsled trenj med obema kluboma tako malo pozitivnega napravljenega za naš sport, da bodo tožadveni očiti naših naslednikov popolnoma upravičeni. Poleg tega so pa neprestana nasprotstva vcepila toliko sovraštva pri mladini obeh spolov in tabovorj, da je najskrajnejši čas, da s takimi početji končamo. In če je še kaj resnih ljudi v sportnih vrstah — in teh je po mojem globokem prepričanju še dovolj v obeh klubih — potem smemo z gotovostjo pričakovati ugodnih zaključkov vodstev klubov, ki so to, nadvse potrebno akcijo načeli.

V kolikor sem imel priliko priti v stik s posameznimi člani klubov, sem dobil vtis, da je velika večina na obeh straneh za združitev. Vsi veči ali manj odobravajo korak svojih vodstev, le z imenom novega kluba se članstvo primorjanskega tabora ne more sprijazniti. Če se naj čez vse dosedanje delovanje napravi križ, in če naj se fuzijoniramo, tako namreč pravijo, potem ne sme biti v novem klubu nič takega, kar bi količjak spominjalo na preteklost. Ime kluba, po mojem mnenju, končno ni tako važno, samo da se druge zadeve, zlasti osebna nasprotstva tako ublažijo, da bo medsebojno sodelovanje popolnoma omogočeno. No in če se je že Primorje odreklo svojemu imenu, menda tudi Ilirija ne bo delala kakih težkoč, če njeneza imena ne bi bilo v novem klubu. Kaj pa, če bi na pr. Primorje zahtevalo svoje ime v novem klubu. Uverjen sem, da bi ga vsak Ilirijan a priori odklanjal. Je že res, da ima Ilirija dolgoletno tradicijo, vendar nihče — ki hoče biti objektivni — ne more trditi, da je Primorje nima. Resnici na ljubo je treba to konstatirati in funkcionarji obeh klubov, ki vodijo ta pogajanja, bodo gotovo toliko uvideli, da zaradi imena novega kluba ne bodo dopustili, da akcija združitev, ki je vsa javnost tako iskreno pozdravlja, pade v vodo.

Bolj važno kot ime je pa dogovor glede skupnega sodelovanja v novem klubu. Znano je namreč, da so se nasprotstva pojavila najpreje v vodstvih in od tam se je prenesel ta škodljiv pojav na članstvo, ki je ustvarilo dva tako sovražna tabora v našem sportnem življenju. In ker je izšla inicijativa za združitev in mirno sožitje zopet od vodstev, zato smemo upati, da bodo znali gotovo tako urediti vso stvar, da bo v novem klubu vsako trenje izključeno. Treba pa bo seveda veliko dobre volje, žrtve in iskrenosti na obeh straneh. In če akcija uspe — kar vsa javnost iskreno želi — potem bomo že v najbližji bodočnosti zaznavali tak uspeh na sportnem polju, kakršnega zgodovina slovenskega sporta ne pomin. In to želi vsak pošten Slovenec, ne samo sportniki. I. K—er.

Prvenstvo Ljubljanske zimsho-sportne podzveze v Kamniku

V soboto in nedeljo se bodo vršile v Kamniku tekme za prvenstvo LZSP. Agilni SK Kamnik je prevzel organizacijo teh tekem, za katere vlada veliko zanimanje. Za naslov prvaka ljubljanske podzveze se bo potegovalo nad 40 najboljših smučarjev iz Ljubljane, Logatca, Hrastnika in Kamnika. V soboto ob 15 popoldne se bo vršil tek na progi 15 km, v nedeljo pa bodo dopoldne in popoldne skakalne tekme na izboljšani kamniški skakalnici. Ze lani so bili tekmovalci s kamniško skakalnico prav zadovoljni, želeli so le, da bi se popravili nekateri manjši pomanjkljivosti in naložili. SK Kamnik je letos s precejšnjimi žrtvami popravil vse nedostatke, tako da skakalnica odgovarja vsem mednarodnim predpisom. Ob skakalnici je napravil tudi stopnice, ob izteku pa več prostora za gledalce. Pred kratkim je bil v Kamniku znani trener naših tekmovalcev g. Leopold, ki se je jako pohvalno izrazil o kamniški skakalnici in obljubil, da se bo udeležil tudi tekem za prvenstvo podzveze v teku in skokih. Pri popoldanski tekmi v skokih bomo videli tudi srednjeevropske prvake v skokih Norvežana Guttmorsena in kajpada vse najboljše skakače v območju ljubljanske podzveze. Vsekakor bo to velika prireditev in v taki bližini Ljubljane, da si jo bo vsak brez posebnih stroškov lahko ogledal, saj ima Kamnik vsako nedeljo 7 železniških in 5 avtobusnih zvez.

Divjačino

surove kože lisic, dehorjev in kun kupuje po najvišjih dnevnih cenah

Elitij Eber, krznar
Ljubljana, Kongresni trg 7

Vsak dan sveže čajno maslo, vsakovrsten sir po konkurenčnih cenah na drobno in na debelo nudi trdka

JULIJ ZUPAN nasl., LJUBLJANA
Sv. Petra cesta 35. — Telefon 3021.

MALI OGLASI

V malih oglasih velja vsaka beseda Din 1.—; žentovanski oglasi Din 2.—. Najmanjši znesek za mali oglas Din 10.—. Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu. — Pri oglasih reklamnega značaja se računa enokolonska 3 mm visoka petlinna vrstica po Din 250. Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znak.

Vzrodoobe

Mesarsk. družabnika
samostojnega, s 10.000 Din
kavcije, iščem. Ponudbe
pod »Takoj« št. 628 na
upravo »Slovenca«. (b)

Preddelavca (-ko)

kartonažne stroke, za-
nesljivega in treznega —
sprejme tovarna v bližini
Ljubljane. Ponudbe pod
»Nastop takoj« št. 668 na
upravo »Slovenca«. (b)

Fabrika obuče Boston

A. D. Beograd, sprejme
templarje. Zasluzek akor-
den, služba stalna. (b)

Vzgojiteljica

otroška vrtarica (Kin-
dergartenin) za dečka od
6 in 4 let — se išče za
1. februar. — Dolgoletna
praksa, prvovrstna stro-
kovna moč, po možnosti
z znanjem tujega jezika,
naj stavi pismeno ponud-
bo z označbo referenc
direktorju: Ervin Lovrič,
Beograd XIII, Andre Ni-
količa 5. (b)

Denar

Vložne knjižice
kupite ali prodaste naj-
bolje pri Komand. družbi
M. JANKOLE, Ljubljana,
Selenburgova ulica 6. II.
Telefon 30-52. (d)

Posojila podeljuje

»Zadruga«, Ljubljana, pp.
307. Sprejme poverjeni-
ke. (d)

Iščem družabnico

s primernim kapitalom.
Varnost zjamčena. Po-
nudbe na upravo »Slo-
venca« pod šifro »Sode-
lovanje 18« 630. (d)

Stanovala

ODDAJO:
Stanovanje
z eno sobo in kuhinjo se
oddaja s 1. februarjem. Na-
slov pove uprava »Slo-
venca« št. 631. (c)

Opremljeno sobo

s prostim vhodom, snaž-
no in svetlo, v središču
mesta, se odda enemu
ali dvema stalnima gos-
podoma ali gospodinja-
ma. Naslov pove uprava
»Slov.« pod »Soba«. (s)

Meblirano sobo

oddam solidni gospodini.
Naslov v upravi »Sloven-
ca« pod št. 629. (s)

Vnajem

ISČEJO:

Dvostanovanjsko vilo
vzajem v najem blizu
centra ali dvo- do trisob-
no stanovanje za april.
Ponudbe pod »Stalen in
točen« št. 667 na upravo
»Slovenca«. (m)

ODDAJO:

Oddam pisarno

sredi mesta z ali brez
inventarja. Lokal prime-
ren tudi za trgovino. Po-
izve se v upravi »Slo-
venca« št. 676. (n)

Vrtnarija

s stanovanjem se odda v
mestu. Naslov v upravi
»Slovenca« št. 669. (n)

Pisarne

v sredi mesta in lepa klet
se takoj oddajo. Naslov
v upravi »Slovenca« Ma-
ribor. (n)

Posvetva

Pritlična stanov. hiša
v Novem mestu poceni
naprodaj. Pojasnila daje
Ljudska posojilnica v No-
vem mestu. (p)

Več parcel

imam naprodaj v Vod-
matu, Zeleni jami in na
Selu. Vzajem tudi vložne
knjižice Mestne, Ljudske
in Kmečke hranilnice. —
J. Oražem. Moste, Predo-
vičeva ulica 5. (p)

Pohištvo

Naprodaj spalnici
brstova — češnjava, bolj-
še delo, po 11 komadov,
5660 in 5990 Din. Martinec,
Ljubljana, Prule 8. (š)

Spalnica

popolnoma nova, oreho-
vo pleskana — po zelo
ugodni ceni naprodaj. —
Celovška cesta 41. (š)

Kupimo

Cunje

tekstilne odpadke, kroja-
ške odrezke, ovčjo volno
kupuje
ARBEITER
Maribor, Dravska c. št. 15

Vsakovrstno

zlato kupuje
po najvišjih cenah
CERNE, tuvelir, Ljubljana,
Wolfova ulica št. 3.

Glasba

Pianino

s krasnim glasom, nov, in
harmonij na 10 reg. pod
ceno naprodaj. — Naslov
pove Dežela, poštni pre-
dal 101, Ljubljana. (g)

Prodamo

Prodajam dveje sani
eno- in dvovprežne. — Na
ogled pri Stupica, Slob-
škova 6. (l)

115 Din

1 m² žaganih bukovih drv.
prvovrstnih, franko hiša.
nudi Velepič. Sv. Jerneja
cesta 25. Telefon 27-08. (t)

Sir trapist

različnih vrst od 12 Din
naprej nudi Mlekarna —
Mediatova hiša — Dunaj-
ska cesta 17. (l)

Nogavice, rokavice
in pletenine Vam nudi v
veliki izbiri najugodnejše
in najceneje tvrdka Karl
Prelog, Ljubljana, Židov-
ska ulica in Stari trg. (l)

Črne suknje

najboljši nakup — Anton
Presker, Sv. Petra c. 14,
Ljubljana. (l)

Dva vagona paralel
žagane, suhe bukovine na-
prodaj. Parna žaga Mar-
tinček, Skofljica. m² 300. l

Krasne sani

štirisedežne, dvovprežne,
popolnoma obnovljene in
novo lakirane, v zeleni
in rdeči barvi, se zelo
ugodno prodajo. Ogleda
se pri Martin Mali, Dom-
žale. (l)

Dva vagona sena
zdravega in sladkega —
ima naprodaj posestvo
Kristof, Bled II. (l)

Perjel

purje, gosje, kokošje, na-
ravno — nudi najceneje
A. Hedžet, trgovina s pe-
rutnino, Ljubljana VII —
Aleševčeva 7. (l)

Obrt

Galoše

popravlja najboljši Gumi-
klinik na Dunajski cesti
št. 9. (t)

Pšenično moko
najboljših mlinov
nudi najceneje veletrgovna
zita in mlevskih izdelkov
A. VOLK, LJUBLJANA
Rastava cesta 24.

Oblastveno dovoljena razprodaja

vse vrste manufakturnega blaga
izpod nabavne cene pri

Oblačilnici „Ilirija“

Mestni trg 17/1, Ljubljana

Proda se radi prezaposlenosti popolna oprema tovarne za brezalkoholne pijače

Na razpolago je ves inventar, kompresor, okrog
4000 steklenic z recepti in izgotovljenih esencov
za 100 hektolitrov pijače. Prodnicijski stroški so
pod vsako konkurenco, enako okus in izdatnost.
Cena 40.000 Din. Redka prilika za dobro in trajno
ekstencio. Vzame se tudi hranilna knjiga. Natanč-
ne informacije pri Tovarni Pelikan, Dol. Lendava.

Okrožni urad za zavarovanje delavcev
v Ljubljani.
Opr. št. 150/42-1931-69.

Razpis

Okrožni urad za zavarovanje delavcev v Ljub-
ljani razpisuje ponovno dela za preureditev kuhinje
in napravo stranišč v restavracijskem traktu Radio-
Therma Laško.

Ponudbe, pravilno kolkovane, naj se vložijo v
zapečatenih ovojih z napisom »adaptacijska dela
v Radio-Thermi Laško« v uradovem vložnišču v
Ljubljani, Miklošičeva cesta št. 20, soba št. 205
do 24. januarja 1933 do 10 dopoldne.

Komisijonelo odpiranje vloženih ponudb se
bo vršilo dne 24. januarja 1933 ob 10 dopoldne
v sobi št. 203.

Vse za razpis potrebne pripomočke dobe in-
terestentje v uradovi pisarni, Miklošičeva c. št. 20,
soba št. 201 proti plačilu 50 Din.

Okrožni urad za zavarovanje delavcev v Ljubljani,
dne 17. januarja 1933.

Umrli nam je naša dobra soproga,
mati, hčerka, sestra, svakinja, teta, gospa

Antonija Benedičič roj. Popit

soproga policijskega nadzornika

dne 18. t. m. po kratkem, mukepolnem
trpljenju.

Pogreb bo v petek, dne 20. januarja
1933 ob pol 3 popoldne iz hiše žalosti
Idrijska ulica št. 14 (Stan in dom) na
pokopališče k Sv. Križu.

V Ljubljani, 18. januarja 1933.

Žalujoči ostali.

ZA HVALA. Najlepša hvala vsem
znancem in prijateljem rajne

Terezije Nidorier

ki so ji izkazali v dolgotrajni bolezni
kako tolažbo in pomoč, kakor tudi vsem
onim, ki so jo v velikem številu spremili
k večnemu počitku.

Slovesna sveta maša za rajno bo v
petek 20. t. m. v župni cerkvi v Žalcu.

Usmiljeni bratje v Vrboju.

Vsa Ljubljana govori o naših cenah!

Oglejte si naše izložbe in neobvezno tudi trgovino,
našli bodele gotovo kaj primerne za Vas za Din
1.—, 2.—, 3.—, 4.—, 5.—, 6.—, 7.—, 8.—, 9.—, 19.—,
29.—, 39.—, in 49.—.

Te cene veljajo samo teden dni!

Ant. Krisper trgovska hiša
Mestni trg 26, Stritarjeva ul. 3

Zastopnika

za Dravsko banovino išče veliko petrolejsko podjetje.
Prednost imajo agilne in seriozne osebe, ki so v tej
stroki popolnoma verzirane ter dobro vpeljane. V poštev
pridejo samo Slovenci z dobrim znanjem nemškega jezika.
Reference in obširne ponudbe na Jugomosse, Zagreb,
Jelačičev trg 5, pod šifro »Zastopnik 4038«.

Inserirajte v „Slovencu“!

Vsem sorodnikom, prijateljem in znancem sporočamo ža-
lostno vest, da nas je za vedno zapustila naša predobra, ljub-
ljena mamica, stara mama, sestra in tašča, gospa

Marija Trampuž roj. Štrus

previdena s tolažili sv. vere. Pogreb drage pokojnice bo v
četrtak, dne 19. januarja 1933 ob 16 iz hiše žalosti Šutna št. 46
na pokopališče na Žalah, kjer jo bomo položili v rodbinsko
grobnico.

Priporočamo jo v blag spomin in molitev.

Sv. maša zadušnica se bo brala v farni cerkvi na Šutni.
Kamnik-Ljubljana, dne 17. januarja 1933.

ŽALUJOČI OSTALI

Zahvala

V naši težki boli vsled izgube našega srčno ljubljenega
soproga, sina, brata, strica, svaka, gospoda

Ludvika Gerkmanna ml.

sina trgovca in posestnika

ki nas je nenadoma zapustil v svoji najlepši dobi 33 let, izre-
kamo iskreno zahvalo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem,
kakor tudi č. duhovščini, pevskega društva »Krakovo-Trnovo«
za v srce segajoče žalostinke, gg. tovarnarjem, trgovcem in
sploh vsem, ki so našega ljubljenega pokojnika spremili na
njegovi zadnji poti. Prav posebna zahvala vsem darovalcem
prekrasnega cvetja in vsem, ki delijo našo bol. Prosimo, ohrani-
te to plemenito dušo v najlepšem spominu.

Sv. maša zadušnica se bo darovala 20. januarja v cerkvi
sv. Jakoba ob 7 zjutraj.

Ljubljana-Laško, dne 17. januarja 1933.

Globoko žalujoči ostali.

P. C. Wren:

Lepi Mihael

15

Očito se ni nič spremenilo v teh pet in dvajsetih
letih, odkar se je bila tu vselila kakor nevesta in odkar
jo je bil potem po sedemletnem samovoljnem pregnan-
stvu prvič posetil. Takrat je bil prišel z negotovim upa-
njem, da ozdravi svojo neumno ljubezen, čim jo bo videl
v njenem lastnem domu kot ženo drugega, njo, zaradi
katere je postal samotarski samec. Na drugi strani pa je
skrival upal, da bo njegova ljubezen vzplamtela s podvo-
jeno močjo.

In zelo se je razveselil, ko je opazil, da ljubi ženo še
bolj, kakor jo je ljubil kot dekle; njegova ljubezen se je
spremenila v nemo vdanost tej čudoviti ženski. Ljubil jo
je, kakor je moral ljubiti Dante svojo Beatrico.

Po dolgoletnih presledkih jo je ponovno in ponovno
posečal in prav nič ni zmanjšalo njegove neomajne in
brezplodne ljubezni dejstvo, da mu ne more biti nikdar
več nego prijateljica.

S tridesetimi, pet in tridesetimi, štiridesetimi in pet
in štiridesetimi leti je opazil, da se mu ljubezen ni zmanj-
šala. Bila mu je vedno to, kar mu je pomenila od njunega
prvega srečanja: središče vsega življenja. Vsakokrat, ko
jo je spet videl, se mu je zdela z njenimi osvajaječimi
oči še privlačnejša, lepša in krasnejša.

Lawrence je potegnil za starinski ročaj kljuka in
oglasilo se je oddaljeno zvonjenje. Neznani strežaj mu je
odprl.

Strežaj mu je rekel, da povpraša gospo, ako ga hoče
sprejeti, nakar je odšel. Ta hip se je pojavil stari sluga
Burdon, ki je živahno pozdravil Lawrencea.

»Milostljiva gospa se nahaja v vrtu, ali pojdete takoj

z menoj?« je vprašal stari služabnik zelo vzradoščeno,
kajti rad je videl Lawrencea, ki se je vsakokrat poslovil
z bankovcem petih funtov. »Javim vas.«

»Kako se godi lady Brandonovi?« je povpraševal
Lawrence, ki ga je nervoznost zavedla do tako nena-
vadne zgovornosti.

»Počuti se najbolje, gospod,« je odvrnil stari sluga.
Lawrenceu se je zdelo, da je sluga več vedel, kakor je
hotel povedati.

»In kako se počuti prečastiti?« je nadaljeval.

»Tako čuden je, in vsak dan bolj, ubogi stari gos-
pod,« je bil odgovor.

Lawrence je obžaloval slabo zdravje kaplanovo, kar-
kor so v hiši imenovali duhovnika Mauricea Ffolliota.

»Ali je gospod Mihael tukaj?« je vprašal dalje.

»Ne, gospod, niti njega niti drugih mladih gospodov
ni tukaj,« je odvrnil sluga. »Ali ni bilo nekaj nenavad-
nega v glasu starega moža?«

Prehodila sta cvetlični vrt, šla mimo teniških igrišč
in dospela do prijazne trate. Tam je stala stara vrtna
lopa, izpred katere je bilo videti ljubko, gričevito po-
krajino.

Ob mizi je počivala na naslonjaču neka žena. Čitala
je knjigo in kazala hrbet Lawrenceu, ki mu je srce ta
hip obstalo in takoj nato bilo s podvojen silo.

Služabnik je pokajal v primerni razdalji in ko se je
lady Brandon okrenila, je javil obiskovalca, prinesel ple-
ten stol in odšel.

»George!« je vzkliknila lady Brandon z mehkim,
zvonkim glasom; velike sive oči so se ji pri tem vzrado-
ščeno zasvetile in pokazala se je vrsta blestečih, belih
zob. Nikakor pa ni ne zardela ne pobledele in tudi dihal
ni nič hitreje; dočim se je vse to primerilo Lawrenceu,
čepav je on povzročil ta sestanek, ki je bil zanjo docela

nepričakovan.

»Patricija!« je vzkliknil in ji ponudil obe roki. Pro-
stodušno ju je prijala in Lawrence ji je poljubil roki — s
tako nežno spoštljivostjo, kakršne mu ne bi bil prisodil
nihče, ki ga je drugače poznal.

»Mladi ste in krasni, kakor vedno,« je dejal in dolgo
časa zrl na še vedno lepo lice te žene štiridesetih let, ka-
tere obnašanje je dokazovalo pravo plemkinjo.

»Tudi vi se niste nič spremenili, George. Sedite in
pripovedujte mi, zakaj ste prišli sem kljub obljudi, da
se ne vrnete, predno se ne zaročite. Ali ste morebiti že
poročeni, George?«

»Ne, Patricija, nisem poročen,« je rekel Lawrence in
polagoma spustil njeni roki. »Nisem držal svoje obljube
in sem zopet prišel brez žene, ker sem mislil, da bi vam
lahko kaj koristil. Namreč, bal sem se, da imate mogoče
kakšno neprijetnost... in sem upal, da vam kako po-
magam.«

Lady Brandon ga je pogledala prodorno, toda ni bila
videti ne začudena ne prestrašena.

»Neprijetnosti? Da bi rabila vaše pomoči, George?
Kako to menite?« je vprašala in obraz se je spremenil v
hladno krinko s prikupnim smehljajem, ki ni ničesar po-
vedal.

»Ah, to je dolga zgodba, s katero vas nočem nade-
govati,« je menil Lawrence. »Povejte mi le to, ali je
»Beau« Geste zdrav in čil in ali se ni s safirjem »Blue
Water« nič pripetilo?«

»Kako — o čem govorite, George?« je vzkliknila
lady Brandon, Lawrenceu se je zdelo, kot da je nekoliko
prebledela.

»O »Beau« Gesteu in o safirju, Patricija,« je odvrnil
Lawrence. »Morda se vam zdijo moja vprašanja nerazum-
ljiva, toda verujte mi, da so popolnoma utemeljena.«